**********MIXED ADC 606
S54 P5 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

DRAUGAS

PERIODICALS
September 28, 2004
Vol. XCV

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

95-IEJI METAI · ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJO — SEPTEMBER 28, 2004

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-27-04

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

95th ANNIVERSARY

Nr. 186
Kaina 75 c.

Šiame numeryje:

Bičiulystė

Sveikatos klausimais.
2 psl.

Kokios akys žiūri, tokį vaizdą mato. Priešrinkiminė „mugė".
3 psl.

Bostono Šv. Petro lietuvių bažnyčios jubiliejus. Darželiai.
4 psl.

Originalus gamtos ir politikos derinys. Mokomės iš Hollywood.
5 psl.

Nekilnojamo turto padėtis Lietuvoje. Kitu žvilgsniu.
6 psl.

PLC gegužinė. Laisvės paralelės bendrame JAV–Lietuvos meno pasaulyje.
8 psl.

Sportas

* **Edvinas Krungolcas apgynė Europos čempiono titulą Bulgarijoje** vykusiose šiuolaikinės penkiakovės Senojo žemyno pirmenybėse. Prieš porą savaičių laimėjęs finalinį pasaulio taurės varžybų ratą E. Krungolcas Bulgarijoje surinko 5,760 taškų ir antroje vietoje likusį čeką Michal Michalik aplenkė net 120 taškų. Bronzos medalis atiteko prancūzui Cedric Plas — 5,628 taškai. Atėnų olimpinių žaidynių vicečempionas Andrejus Zadneprovskis nerungtyniavo dėl kirkšnies traumos.

* **Graikijos sostinėje vykstančiose XII vasaros parolimpinėse** žaidynėse pirmąjį aukso medalį Lietuvai bei šeštąjį apdovanojimą iš viso pelnė rutulio stūmikė Aldona Grigaliūnienė. Pirmadienį vykusiose lengvosios atletikos varžybose Lietuvos sportininkė pasiekė naują šios neigaliųjų grupės rekordą — 11.07 m. Beje, ankstesnis pasaulio rekordas — 10.83 m — taip pat priklausė A. Grigaliūnienei.

* **Parolimpinių vasaros žaidynių Graikijos sostinėje lengvosios** atletikos vyrų disko metimo varžybose bronzos medalį iškovojo Rolandas Urbonas, geriausiu — šeštuoju — metimu įrankį nusviedęs 43.32 metrus.

Naujausios žinios

* **Lietuva mokys Irako pareigūnus** organizuoti rinkimus.

* **Už Seimo pirmininko apšmeižimą** nuteistas liberaldemokratas prašo jį išteisinti.

* **Kuriant elektros tilto į Lenkiją** projektą — kliūtys.

Valiutų santykis

1 USD — 2.813 LT
1 EUR — 3.452 LT

Istorikai: 2-ojo pasaulinio karo pabaigą reikėtų pažymėti kartu su Vakarų Europa

Vilnius, rugsėjo 27 d. (BNS) — Premjero sudarytos darbo grupės narys istorikas Alvydas Nikžentaitis mano, kad Antrojo pasaulinio karo pabaigos minėjimą reikėtų pažymėti kartu su Vakarų Europa — gegužės 8 dieną.

Premjero Algirdo Brazausko potvarkiu sudaryta darbo grupė penktadienį buvo susirinkusi į pirmąjį posėdį, kurio metu svarstė kaip Lietuva turėtų pažymėti Antrojo pasaulinio karo pabaigos 60-metį, kuris bus minimas 2005 metais.

Antrojo pasaulinio karo pabaigos 60-metis bus žymimas visoje Europoje ir visame pasaulyje. Artėjant sukakčiai vyksta svarbios konsultacijos tarp atskirų Europos Sąjungos šalių. Lietuva yra valstybė, tiesiogiai nukentėjusi nuo Antrojo pasaulinio karo, todėl neketina likti nuošalyje.

Lietuvos istorijos instituto direktorius A. Nikžentaitis teigia ketinantis siūlyti, kad Antrojo pasaulinio karo pabaigos minėjimas būtų ne gegužės 9-ąją, kaip Rusijoje, bet gegužės 8-ąją, kaip Vakarų Europoje.

„Tai būtų savotiškas susitapatinimas, kai per šią datą mes pripažįstame ir tam tikras Vakarų Europos vertybes", sakė istorikas.

Vakarų pasaulis antihitlerinio susivienijimo pergalę Antrajame pasauliniame kare mini gegužės 8-ąją. Tuo tarpu Rusijoje pergalės diena minima gegužės 9-ąją, kai kitose Europos valstybėse gegužės 9-oji pažymima kaip Europos diena.

Istoriko Antrojo pasaulinio karo pabaigą pradėjus datuoti gegužės 8-ąją, išsispręstų ir prezidento Valdo Adamkaus kelionės į Maskvą problema.

„Per tokį paprastą žingsnį galima spręsti ir prezidento dilemą: ar jam vykti į minėjimą Maskvoje, ar ne. Šiuo atveju, kodėl gi **Nukelta į 7 psl.**

Prezidento patarėjas kaltinamas rinkimų agitacijos pažeidimu

Vilnius, rugsėjo 27 d. (BNS) — Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų frakcijos Seime narys Antanas Baura kaltina prezidento patarėją Darių Gudelį pažeidus draudimą naudotis tarnybine padėtimi rinkimų kampanijoje.

Pirmadienį A. Baura paprašė Vyriausios rinkimų komisijos (VRK), Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (VTEK) ir Valstybės kontrolės ištirti, ar D. Gudelis nepažeidė tarnybinės etikos ir nesukėlė tikslų konflikto „Anykštos" laikraštyje agituodamas už A. Bauros varžovę Seimo rinkimuose šio laikraščio savininkę bei buvusią jo redaktorę parlamentarę Gražiną Šmigelskienę.

Praėjusį šeštadienį „Anykštos" laikraštyje paskelbtame interviu D. Gudelis teigia, jog G. Šmigelskienė Seime anykštiečiams gali „duoti nemažai naudos", pažymėdamas, jog laikraščio redaktoriaus darbas yra artimas politiko darbui.

D. Gudelis atmeta kaltinimus.

„Aš pasakiau savo, kaip gerai G. Šmigelskienę pažįstančio anykštėno, nuomonę", telefonu sakė pirmadienį Briuselyje viešėjęs D. Gudelis.

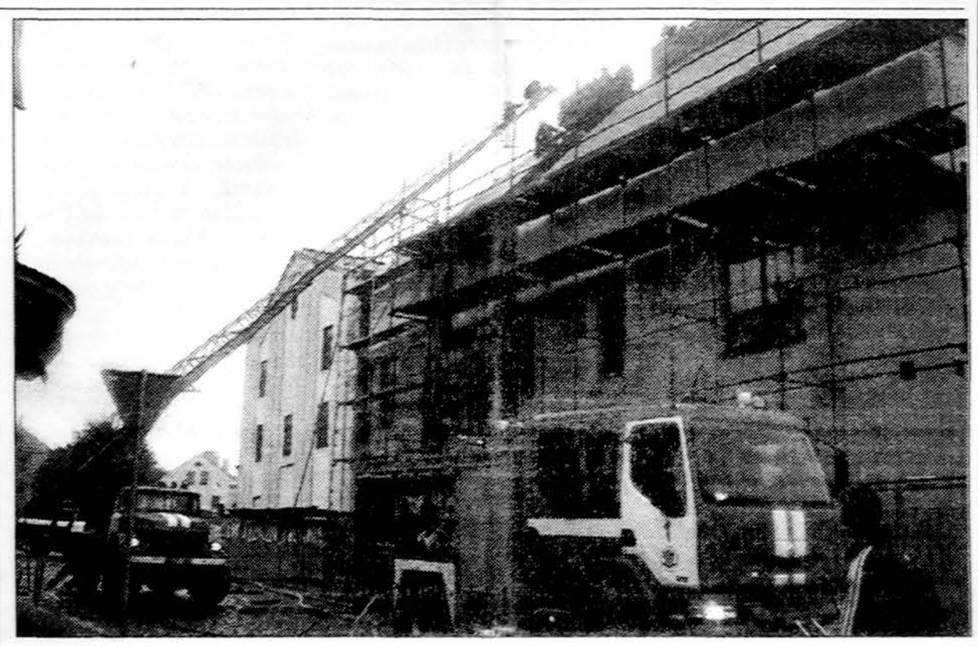

Pirmadienį popiet užsidegė Klaipėdos dramos teatro stogas. Ugnis greitai užgesinta, tad nuostoliai turėtų būti nedideli. Ugniagesiams teko pasinaudoti kopėčiomis, kad galėtų pasiekti kelių aukštų pastato viršų. Gaisro priežastys tiriamos. **Eltos** nuotr.

Kaliningrade atidengtas paminklas lietuvių poetui

Kaliningradas/Vilnius, rugsėjo 25 d. (BNS) — Kaliningrado srityje, Gusev, šeštadienį atidengtas paminklas XVIII amžiaus lietuvių literatūros klasikui Kristijonui Donelaičiui.

Paminklas K. Donelaičiui atidengtas Gusev (buvusios Gumbinės) gyventojų iniciatyva — tokiu būdu įamžintos lietuvių švietėjo ir poeto 290-osios gimimo metinės.

Pasibaigus iškilmingai paminklo atidengimo ceremonijai, Gusev atidaryta literatūrinė svetainė, į kurią susirinko Lietuvos ir Kaliningrado srities poetai, lietuvių bendruomenės atstovai.

K. Donelaitis gimė 1714 metais Lazdynėliuose, netoli Gumbinės, mirė 1780 m. vasario 18-ąją. Palaidotas Tolminkiemio bažnyčioje.

Jį išgarsino poema „Metai" ir 6 pasakėčios. Poema įtraukta į UNESCO klasikos sąrašą.

Siekiama lygių galimybių merginoms ir vaikinams

Vilnius/Reikjavikas, rugsėjo 27 d. (ELTA) — Lietuva sieks suteikti vienodas galimybes tiek vaikinams, tiek merginoms pradėti darbo karjerą, savo verslą, gauti norimą išsilavinimą ir pan.

Pasak socialinės apsaugos ir darbo ministrės Vilijos Blinkevičiūtės, lyčių lygybė jaunimui, įtvirtinta trečiojoje Šiaurės ir Baltijos šalių lyčių lygybės bendradarbiavimo programoje 2004-2006 metams, yra gana nauja ir pakankamai svarbi Lietuvai.

Islandijoje Šiaurės ir Baltijos šalių ministrų, atsakingų už lyčių lygybę, susitikime patvirtinta programa turėtų paskatinti lyčių lygybės politikos siekius — suteikti tas pačias teises, galimybes ir pareigas vyrams ir moterims visose veiklos srityse.

Pagrindinės sferos, kuriose bus glaudžiai bendradarbiaujama, tai — suderintas atstovavimas politiniame, ekonominiame ir akademiniame gyvenime, biudžeto poreikių paskirstymas pagal abiejų lyčių poreikius, smurtas prieš moteris, vyrai ir lyčių lygybė bei lyčių lygybė jaunimui.

Šiaurės ir Baltijos šalių bendras darbas lyčių lygybės srityje prasidėjo prieš septynerius metus. Per šį laikotarpį buvo įgyvendintos dvi bendradarbiavimo programos.

Ministrų susitikime apžvelgdama šį bendradarbiavimo etapą V. Blinkevičiūtė pabrėžė, kad jis turėjo didelę įtaką Lietuvai tiek lyčių lygybės politikos formavimui, tiek ir jos įgyvendinimui.

V. Adamkus ragina V. Grigaravičių „neatleisti varžtų"

Vilnius, rugsėjo 27 d. (ELTA) — Pirmadienį pasikvietęs policijos generalinį komisarą Vytautą Grigaravičių, prezidentas Valdas Adamkus paprašė pateikti informaciją apie nusikalstamų struktūrų skverbimąsi į politiką.

„Prezidento nuomone, klostosi pavojinga situacija, kai kriminalinės struktūros siekia turėti savo atstovų valdžios struktūrose", V. Adamkaus žodžius perdavė jo atstovė spaudai Rita Grumadaitė.

Anot jos, valstybės vadovas paragino policijos generalinį komisarą „neatleisti varžtų" ir tęsti pradėtą darbą. Tačiau V. Adamkus sukritikavo tai, kad pareigūnas viešumai pateikė iki galo neištirtą operatyvinę informaciją.

„Pripažįstu, kad pasielgiau neapdairiai, neteisingai, — su prezidento kritika sutiko V. Grigaravičius. — Bet aš norėjau pateikti tendencijas. Norėjau pasakyti, jog mūsų šalyje yra tokios tendencijas kaip nusikaltėlių noras Seime turėti savus žmones".

Prieš savaitę Seimo pirmininkui Artūrui Paulauskui ir žurnalistams užsiminęs apie nusikalstamų struktūrų mėginimus deleguoti į Seimą joms parankius žmones, pirmadienį generalinis komisaras buvo itin nekalbus.

„Tendencijos yra. Yra susidomėjimas, yra mėginimai, daugiau negalime atskleisti", po pusvalandį trukusio susitikimo su valstybės vadovu teigė pareigūnas.

Generalinis komisaras patikino, kad tyrimas, susijęs ne su pačiais kandidatais į Seimą, o su nusikalstamų organizuotų grupuočių nariais, „vyko, vyksta ir vyks".

„Jei užfiksuosime kontaktus ir kažkokią paramą, šią informaciją kaupsime ir vėliau spręsime, ką daryti. Tarsimės su teisėsaugos institucijomis ir tokiu būdu mėginsime užkirsti kelią nusikalstamoms struktūroms pasiekti savo tikslus", žadėjo pareigūnas.

Neoficialiai teigiama, jog teisėsaugos pareigūnų akiratyje yra atsidūrę penki kandidatai į Seimą, atstovaujantys trims partijoms. Tačiau V. Grigaravičius neatskleidė nei šių asmenų, nei partijų pavadinimų.

V. Adamkus ir V. Grigaravičius. Valdo **Kopūsto** (ELTA) nuotr.

Prezidentas susitiko su galimu kandidatu į STT vadovo postą

Vilnius, rugsėjo 27 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus pirmadienį susitiko su pirmuoju kandidatu į Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) direktoriaus postą — Konstitucinio Teismo teisėju Jonu Prapiesčiu.

Prezidento ir KT teisėjo susitikimas, kuris nebuvo įtrauktas į oficialią V. Adamkaus darbotvarkę, truko mažiau nei pusvalandį.

Žurnalistams J. Prapiestis teigė, kad susitikime buvo kalbėta apie STT vadovo postą, nors konkretaus pasiūlymo užimti šias pareigas teisėjas teigė nesulaukęs.

„Mes tik apsitarėme, kalbėjome, įvertinome. Faktiškai buvo pažintis su vienu iš galimų kandidatų", sakė J. Prapiestis.

J. Prapiestis mano, kad STT vadovo postas yra gana svarbus, tačiau sako dar nežinąs, ar sutiktų tapti STT vadovu.

J. Prapiesčio kadencija KT teisėjo poste baigsis kitų metų kovo 19-ąją. Jis pažymėjo, kad įstatymai suteikia teisę anksčiau pasitraukti iš šių pareigų.

52-ejų signataras J. Prapiestis 1990-1992 metais buvo Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatas, Konstitucijos projekto rengimo grupės narys.

Jonas Prapiestis
Vladimiro Gulevičiaus (ELTA) nuotr.

J. Prapiestis buvo teisingumo ministru, dalyvavo rengiant konstitucinius, baudžiamuosius, bausmių vykdymo ir kitus teisinės reformos įstatymus.

JAV politologas: kaltinimai Lietuvai — politinių nuotaikų Maskvoje atspindys

Vilnius, rugsėjo 27 d. (BNS) — Vilniuje viešintis JAV politologas Robert Nurick mano, kad Rusijos žiniasklaidos kaltinimai Lietuvai teroristų rėmimu atspindi blogas politines nuotaikas Maskvoje.

R. Nurick, Vilniuje viešintis kartu su kitu garsiu politologu Ronald Asmus, Vilniuje dalyvaus apskritojo stalo diskusijoje „Lietuvos vaidmuo regione: JAV požiūris".

Po pirmadienį ryte įvykusio susitikimo su prezidentu Valdu Adamkumi R. Nurick sakė, kad Rusijos žiniasklaidos metami kaltinimai Lietuvai yra akivaizdžiai juokingi.

„Tai atspindi labai blogas politines nuotaikas Maskvoje, kurias paskatino Rusijos vadovybės pareiškimai, esą Vakaruose yra jėgų, norinčių matyti Rusiją susilpnėjusią", sako R. Nurick.

Politologas nelinkęs rimtai vertinti piktų Rusijos žiniasklaidos puldinėjimų prieš Lietuvą, nes tie kaltinimai, anot jo, neatspindi Rusijos oficialios politikos. Tačiau tie kaltinimai, R. Nurick nuomone, atspindi stiprėjančias blogas politines nuotaikas Maskvoje.

Paklaustas, ar tokie pareiškimai Rusijos žiniasklaidoje nereiškia blogėjančių dvišalių Lietuvos ir Rusijos santykių, R. Nurick teigė, kad dabar yra sudėtingas laikotarpis dėl padėties pačioje Rusijoje ir jos pakraščiuose.

„Palaikyti dvišalius santykius su Rusija yra sudėtinga, tačiau nepaisant tų pastaruoju metu mestų kaltinimų, šie klausimai Rusijos kontekste daug mažiau jautrūs, nei, pavyzdžiui, Rusijos santykiai su kitomis Baltijos valstybėmis, pavyzdžiui, dėl rusakalbių gyventojų padėties, kurie Rusijos žmones jaudina labiau", sakė politologas.

Prezidento ir JAV politologų susitikime taip pat kalbėta apie transatlantinius santykius, Rusiją, Baltarusiją ir Ukrainą, Centrinę Aziją, JAV politiką.

R. Asmus ir R. Nurick pastarąjį dešimtmetį aktyviai rėmė Lietuvos bei kitų regiono šalių narystę NATO ir už tai gavo Lietuvos valstybinius apdovanojimus.

Lietuvoje nuteistas žymios prancūzų roko grupės „Noir Desir" vadovas ir dainininkas Bertrand Cantat antradienį išskraidintas į tėvynę. Čia jis baigs atlikti 8 metų nelaisvės bausmę už artimos draugės — prancūzų aktorės Marie Trintignant — nužudymą. Sostinės Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo vienutėje B. Cantat praleido 14 mėnesių.
Valdo **Kopūsto** (ELTA) nuotr.

SVEIKATOS KLAUSIMAIS

PROTO APSAUGA

JONAS ADOMAVIČIUS M.D.

Proto sumenkimas ar jo netekimas yra viena didžiausių žmogaus nelaimių. Apsauga nuo tokios nelaimės yra net svarbesnė už patį gydymą. Tai ir susipažinkime, kokia yra apsauga nuo proto susilpimo.

Kūną privalu reikiamai penėti, jausmus žmoniškai ugdyti, o protą reikia tinkamai puoselėti — tik tada laimingesnių dienų galima tikėtis.

Proto sveikata yra kiekvienam būtina. Be kūno ir jausmų (asmenybės) sveikatos, proto sveikata yra svarbiausia mūsų pilnutinės sveikatos dalis. Žmonės dažnai nesupranta pilnutinės sveikatos palaikymo pagrindų. Visi norime būti sveiki, bet ne visi elgiamės taip, kad tą sveikatą turėtume, todėl dažnas jos ir stokojame. Tikroji sveikata yra trejopa: tai kūno, jausmų ir proto darna. Ji neateina savaime. Ji turi būti reikiamai puoselėjama ir palaikoma nuolatiniu maistu ne tik kūnui, jausmais, bet ir protui.

Tėvų sveikata — vaikų gerovė

Dabartinę pilnutinę mūsų sveikatą lemia tėvų turėtas sveikatingumas mums gimstant. Tik visiškai sveiki tėvai pajėgia sveikai pradėti naują gyvybę. Tik visiškai sveika motina išnešioja ir pagimdo nesužalotą kūdikį. Vos žmogui gimus būtinas tinkamas maistas jo kūnui, jausmams ir protui. Švarus oras, neužterštas vanduo, įvairus maistas yra būtiniausi kūnui dalykai. Jie lemia tolesnę vaiko kūno sveikatą. Vaiko jausmus tvarko — jį geravaliu augina tik trejopai pajėgūs tėvai — būtinai trejopai: kitaip vaikas išauga kokiu nors iškrypėliu — narkomanu, žmogžudžiu bei tinginiu. Todėl: 1. žmoniškos meilės kupini; 2. vaiko elgesį tinkamai kontroliuoją ir 3. leidžią vaikui normaliai vystytis tėvai yra brangiausias vaiko turtas. Taip trejopai su vaiku besielgiantys išugdo vertingiausią vaiko ypatybę — sveiką asmenybę — žmoniškų jausmų savininką. Protas lavinamas išmintingais pokalbiais, skaitant literatūrą, pažįstant aplinką, kūrybiškai dirbant ir mokantis. Kūno sveikumas, jausmų — asmenybės žmoniškumas (geravališkumas) ir proto guvumas — tai trys svarbiausi pilnutinės sveikatos dalykai.

Pilnutinei sveikatai pakaitalo nėra

Pilnutinė sveikata žmogui taip būtina, kad joks pakaitalas neįmanomas. Todėl turime visomis jėgomis siekti pilnutinės sveikatos. Kiekvienas iš mūsų nuolat iki savo amžiaus galo turime kūnu stipręti, jausmais geravalėti ir protu skaidrėti. Todėl nė vienas niekada net nemėginkime minėtas trejopas mums kiekvienam būtiniausias pareigas perleisti kitam ar keisti kuo nors kitu. Nei piliulės, nei svaigalai, nei rūkalai, nei narkotikai, nei persivalgymai, nei turtai, nei kūno grožis, nei garbė neatstos būtino tinkamo kūno, jausmų ir proto maitinimo, kad turėtume pilnutinę sveikatą, taigi ir didžiausią laimę šiame gyvenime.

Maisto įtaka proto sveikatai

Dabar įvairiopo maisto yra kalnai, o žmonės ne visi maitinasi tinkamai. Iš štai kodėl taip atsitinka. Čia gyvenimas yra paremtas bizniu — norima kaip galima greičiau praturtėti, nors kitą ir visokeriopai nuskriaudžiant. Išmintingieji ir pajėgiantieji kaip galėdami išnaudoja silpnesnį ir protiškai mažiau pajėgų. Taip ir esti įperšamas žmonių masei nesveikas maistas (pvz., vaikams vien bulvių traškučiai, dešrelės, dažyti vandenys). Taip nuo mažens alinamas žmogaus kūnas. Jausmai (asmenybė) nuo mažens silpninami žalojančiais TV vaizdais, panašiais filmais, tokiomis pat knygomis, na ir nemažu kiekiu blogavališkumo iš draugų, tėvų, mokytojų bei dvasiškių. Tik dabar juodaodžių vadai pradeda atbusti ir reikalauti, kad vaikai bent dvi valandas per dieną praleistų ruošdami pamokas, be TV, radijo, telefono, kad jie imtų pratintis dirbti, mokytis, žmoniškėti į vyresniųjų tinkamą elgesį nusižiūrėję. Bet iš kur vaikas gaus savo jausmams tinkamo maisto, kai daugelis suaugusiųjų mirksta visokeriopos jausmų nesveikatos baloje. Didelė blogybė yra ta, kad šioje srityje paklydusių matyti net dvasiškių. Tai ko tada norėti iš pasauliečių. Taip ir nesulaikomai menkėja asmenybė. Kol kas šio menkėjimo nepajėgia sulaikyti išmintingų ir geravalių asmenų pastangos. Mat asmenybe dar nesubrendusiems blogis yra pateikiamas patraukliau už gėrį.

Tinkamu proto lavinimu užsiima žydai ir nemažai lietuvių. Noras mokytis ir kultūriniais darbais užsiėmimas žavėte žavi saviškius ir kitataučius. Džiugina mūsų jauni profesoriai, muzikai, choristai, gydytojai, rašytojai, inžinieriai, įvairių mokslo šakų šviesuoliai, taip pat ir tinkamai savo darbus atliekantys kitų sričių darbininkai. Nors ir esame kūrybiški, bet kodėl mums nesistengti būti kūrybiškesniems — tada nepajėgs gudrūs ir mokyti apgavikai mūsų išnaudoti.

Žydai yra gera paskata mums dar energingiau lavinti protą. Jų vaikai universitetų laboratorijose studijuoja iki vidurnakčio. Todėl jie ir valdo ne tokius išsilavinusius. Tinkamas proto lavinimas visiems yra būtinas, jei mes nenorim likti trąša svetimiesiems. Reikia tinkamu maistu protą maitinti — kitaip tapsime antraeiliais piliečiais.

Neapsileiskime tinkamos mitybos srityje

Šio krašto žmonės kaip reikiant nesimaitina dėl įvairių priežasčių. Vieni nesiorientuoja, kaip reikia maitintis, kiti gaili pinigų geram maistui, treti nenusiteikę gerai valgyti, todėl apsileidžia tinkamos mitybos srityje. Taip ir gyvena netinkamai maitindamiesi: vieni — alkani, kiti — persivalgę, ir tik nedaugelis iš jų geru ir pakankamu maisto kiekiu tinkamai palaiko savo kūną, jausmus ir protą.

Bloga mityba — proto pakasynos

Nenuostabu, kad pusė lovų ligoninėse yra užimta protiškai paliegusiųjų, nes kas šešioliktam žmogui reikia psichiatro pagalbos. O kiek dar į proto ligonines pakeliui einančiųjų — tokie tariasi viską žiną, o darbo atsisako. Čia ir paaiškėja tinkamo maisto svarba, norint sveiką protą išlaikyti: geras maistas talkina kiekvienam iš mūsų turėti šviesesnį protą. Dabar neretai vietoj proto maisto dažnas nuodijasi kuo įvairiausiais nuodais. Blogiausia, kad toks savęs menkintojas laiko save lygiu ar net viršesniu už tikrus šviesuolius.

Dažniausiai sunegaluoja protu tiek jauni, tiek senesni, kurie labai blogai maitinasi. Vieni iš jų nori numesti per didelį svorį, bet nepajėgia tinkamai elgtis. Kiti tingi pasigaminti sveiko maisto. Kartais tokie apsileidėliai atsisako valgyti jiems kitų asmenų paruoštą maistą vien dėl klaidingo nusiteikimo vienai kuriai maisto rūšiai. Kai kurie valgo kaip žvirbliai — per mažai, ir tariasi pakankamai valgą. Nevalgymo pasekmės visada vienos: žmogus nusilpsta — jaučiasi pervargęs; sumenksta jausmai — darosi per jautrus; neprivalgėlis nusilpsta protiškai — ima nusišnekėti, tik kitiems darbus nurodinėti, pats nieko naudingo nedirbdamas — vien tik savimi besirūpindamas. O tikram žmogui reikia dar ir artimo nepamiršti.

Tinkamas maistas gali labai palengvinti minėtas kūno, jausmų ir proto negeroves. Reikia tik kiekvienam asmenybę — nusiteikimus taip susitvarkyti, kad pajėgtume gydytojų nurodymus vykdyti savo naudai ir artimo gerovei. Be asmenybės tvarkos nebus naudos net ir iš auksaburniškų pamokymų.

Koks maistas protui naudingiausias

Nustatyta, kad maisto stoka sukelia protavimo sutrikimus. Taigi, sureguliavus mitybą, pagerėja mąstymas. Per saldus ir per riebus maistas yra nesveikas. Jei jame dar trūksta baltymų bei B grupės vitaminų ir nepakankamai vartojama vaisių bei daržovių, — visa tai ardyte ardo proto sveikatą.

Nustatyta, kad žmogaus kūną — jo ląsteles dirbti skatina specialios baltyminės medžiagos fermentai. Jų gausu vaisiuose ir daržovėse, ypač svogūnuose, česnakuose.

Gera mityba talkina žmogui laimingai gyventi. Žydai nuo amžių daug valgė svogūninių daržovių, todėl visada garsėjo savo protu. Jie valdo galinguosius, jie visose pasaulio kultūros srityse turi pajėgius atstovus. Nepaisant kai kurių įgimtų žydus kamuojančių ligų, jie sveiku maistu palaiko pajėgias smegenis ir yra išsimokslinę.

Taip jie ir laikosi visų kūrybinių sričių viršūnėse. Žinoma, žydai ir nesipeša taip, kaip mes, menkos asmenybės lietuvis niekais energiją leis, net iš vandens kibirkštį skels, kad tik kitus suniekintų.

Kuo mes turėtume savo protą maitinti

Protas yra smegenų vaisius. Stiprinkime reikiamu maistu smegenis, tada tapsime šviesių smegenų savininkais. Neniekindami ir kitų protui skaidrinti medicinos siūlomų priemonių, daugiausia dėmesio kreipkime į tinkamą smegenims — nervams maistą. Dr. Louis Berman teigia, jog proto sveikumui daugiausia įtakos turi trys dalykai: 1. reikiamas maistas; 2. tinkamas vidaus sekrecijos liaukų darbas ir 3. sveika aplinka.

Smegenyse vykstančioms reakcijos daug įtakos turi vidaus sekrecijos liaukos (skydliaukė, antinkstinė liauka, hipofizė). Jų veiklą veikia mityba. Todėl patariama daugiau vartoti nevirintų patiekalų, ypač vaisių ir daržovių. Maitindami smegenis B grupės vitaminų gausiu maistu — mielėmis, nevirtais ir duonoje esamais kviečių grūdų gemalais, žuvimi, liesa mėsa ir pienu, išvengsime įvairių proto pairimų — baiminimosi bei nervinimosi. Venkime sklerozę prišaukiančio maisto: kepenų ir kiaušinio trynio.

Proto sveikatai reikia ir mineralų. Svarbiausi jų yra varis, manganas, cinkas, jodas, bromas. Vario gausime iš rupios duonos, avižinių dribsnių ir žuvų. Mangano — iš pupelių, pupų, morkų ir lapinių daržovių. Cinko gausime valgydami mieles ir žirnius. Jodo ir bromo užteks mums iš žuvų bei jų taukų.

Nepasiduokime apgavikams, peršantiems visokius „natūralius maisto priedus" mūsų sveikatos pagausinimui. Maitinkimės tinkamai ir jokių priedų nereikės proto ir bendrai sveikatai palaikyti.

Lietuvių fronto bičiulių 48–ojoje studijų ir poilsio savaitėje, vykusioje rugpjūčio 22–29 d. Dainavos stovyklavietėje, Manchester, MI (iš kairės): dr. Nijolė Braženaitė–Paronetto, atvykusi iš New York, Vidmantas Vitkauskas — iš Lietuvos, dr. Rožė Šomkaitė — South Orange, NJ, ir Juozas Ardys — Fairview, PA.

Jono Urbono nuotrauka

ALKOHOLIS ŠEŠERIOPAI ŽALINGAS

1. Jis žaloja smegenis ir smegenėles — sukelia nusiminimą ir sunkumą eiti.

2. Artina vėžį į burną, ryklę ir stemplę.

3. Net viena burnelė menkina širdies raumenį. Alkoholis artina širdies ataką, padidina kraujospūdį, sukelia mažakraujystę, žaloja baltuosius kraujo kūnelius, mažina kraujo plokštelių skaičių.

4. Artina vėžį į moterų krūtis.

5. Žaloja kepenis — riebalai susikaupia jose, o po to, jiems išnykus, kepenys sukietėja — atsiranda jų cirozė. Į tokias kietas kepenis įsirango vėžys. Tas kepenų kietumas yra mirtina negerovė. Mirštama pirmiau nuo tokių kepenų, negu nuo širdies. Iš čia klaidingas manymas, kad alkoholis, ypač raudonas vynas, saugo širdį.

6. Alkoholis kenkia kojų ir rankų nervams — sukelia aptirpimą ar skausmą.

Už tai savu pavyzdžiu saugokime jaunuolius nuo girtavimo.

Sėkmės.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $100.00. Foreign countries $115.
Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	$100.00	$60.00	$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$115.00	$65.00	$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$60.00	$45.00	$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$65.00	$50.00	$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	$500.00	$250.00	
Reguliariu paštu	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	$160.00	$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	$55.00		

Vyriausia redaktorė – **Danutė Bindokienė**
Administratorius – **Valentinas Krumplis**
Moderatorius – **kun. Viktoras Rimšelis**

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas: **administracija@draugas.org**
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd. St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D.
Vaikų gydytoja
900 Ravinia Pl., Orland Park, IL
Tel. 708-349-0887.
Priklauso Palos ir Christ ligoninėms.

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

GAILĖ SABALIAUSKAS, M.D.
KARDIOLOGĖ — ŠIRDIES LIGOS
Midwest Heart Specialists
3825 Highland Ave, Tower 2, Suite 400
Downers Grove, IL 60515
630-719-4799.
Priklauso Good Samaritan, Central DuPage, Edward ir Elmhurst ligoninėms.

DĖMESIO! DĖMESIO! Neseniai atvykote, ieškote darbo ar buto, tačiau skelbtis laikraštyje brangiai kainuoja? Ne bėda. DRAUGAS jūsų skelbimą išspausdins nemokamai. Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užsukti į DRAUGO administraciją adresu 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

PRENUMERUOKITE „DRAUGĄ"
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Metams JAV — 100 dol.
Metams tik šeštadienio laida 60 dol.
Metams tik „Bičiulystės" laida 40 dol.

PARAMA NEĮGALIŲJŲ KLUBUI „NEGALIA"

Į JAV Lietuvių bendruomenę iš Lietuvos ateina nemažai prašymų paramai. Deja, jų visų JAV LB negali patenkinti. Vieną tokių prašymų norėtume paskelbti lietuviškoje spaudoje, tikėdamiesi, kad galbūt atsiras organizacijų ar pavienių asmenų, kurie galės ištiesti pagalbos ranką jos prašantiems.

Šilutės neįgaliųjų klubo „Negalia" pirm. Petras Vytautas Valasevičius kreipiasi su prašymu dėl pagalbos ir paramos neįgaliųjų organizacijai. Prašyme minima, kad 2004 m. spalio 23 dieną neįgaliųjų klubas „Negalia" švęs savo 5–erių metų gimtadienį.

Šilutės neįgaliųjų klubą sudaro 160 žmonių, iš jų yra nemažai vaikų, sergančių itin retomis genetinėmis ligomis, kai kurie vaikai yra netekę savo maitintojų. Nemažai „Negalios" narių yra visiškai suparalyžiuoti.

Neįgaliųjų klubas gana sunkiai verčiasi finansiškai, daugiausia išsilaiko iš labdarų. Pats klubo pirm. P. Valasevičius yra neįgalusis, todėl jo vadovaujamos organizacijos narių problemos, jų likimai jam yra itin artimi ir rūpimi.

Neįgaliųjų organizacija, kaip paramą labai norėtų gauti:

1. maisto produktų paketus (kava, arbata, cukrus, margarinas, aliejus, konservai, fasuoti maisto produktai ir pan.);

2. dėvėtų drabužių (vyriškų, moteriškų ir vaikiškų);

3. patalynės, avalynės (vyr., mot., vaik.);

4. indų, puodų, valgymo įrankių ir kt.

Viena pagrindinių klubo problemų yra tai, kad neturi savo transporto priemonės. Neįgaliesiems ypatingai būtų naudinga gauti nedidelį 15–20 vietų mikroautobusiuką. Galintys ir norintys padėti, paramą prašome skirti:

Visuomeninei organizacijai Šilutės neįgaliųjų klubui „Negalia". Įmonės kodas: 7738406. Adresas: Nidos g. 9, LT–99710 Šilutė, Lithuania. Organizacijos sąskaita: AB „Šiaulių bankas", Šilutės filialas, banko kodas 71807, SWIFT–o kodas CBSBLT26, A/s LT21 7180 7000 00700115

Jei turėtumėte klausimų arba norėtumėte asmeniškai pasikalbėti su Šilutės neįgaliųjų klubo prezidentu Petru V. Valasevičium, prašome jam skambinti, telefonu: +370-618-06986.

Neįgalieji labai laukia Jūsų pagalbos!

Parengė: **J. Mikšėnienė**

VATIKANE ĮSTEIGTAS „BAŽNYČIOS IR SPORTO" PADALINYS

Rugpjūčio 3 d. Vatikano pasauliečių taryboje įkurtas Bažnyčios ir sporto skyrius. Per šį skyrių bus palaikomi ryšiai tarp visuotinės bažnyčios ir nacionalinių bei tarptautinių sporto asociacijų. Naujasis padalinys padės įkurti katalikiškuosius sporto susivienijimus atskirose šalyse, puoselės vertybėmis grindžiamą sporto kultūrą, taip pat skatins krikščionis sportininkus išpažinti tikėjimą.

Vatikano spaudos salėje vykusiame pristatyme pabrėžta, kad Bažnyčia įžvelgia sporte „vieną iš šiuolaikinės kultūros neuralgiškų vietų". Kadangi kai kurios disciplinos tolsta nuo pirminių sporto idealų, svarbu priminti visuomenei apie šios srities pamatines vertybes. Tik tuomet, kai sportas susies sudėtingus pastarojo laikmečio pokyčius su žmogaus orumo priesakais, jis galės tapti „dorybių mokykla ir susitaikinimo įrankis".

B.Ž.

„TIKĖJIMO IR ŠVIESOS" PILIGRIMINĖ KELIONĖ

Liepos 27 – rugpjūčio 1 d. Vilniaus, Kauno, Marijampolės ir Kretingos „Tikėjimo ir šviesos" bendruomenės nariai, jų tėvai ir draugai dalyvavo piligriminėje kelionėje į Lenkiją. Kiekvienas piligrimas kelionės pradžioje įvardijo savo šios piligriminės kelionės intenciją. Piligrimai kasdien vis kituose miestuose (Kališe, Kartūzuose) šventė Mišias ir drauge su vietinėmis bendruomenėmis šlovino Dievą giesmėmis, žaidė žaidimus, šoko. Piligrimus iš Lietuvos svetingai priimdavo ir apnakvindindavo Lenkijos „Tikėjimo ir šviesos" bendruomenių šeimos. Krokuvoje, Dievo Gailestingumo šventovėje, keliauninkai dalyvavo lietuvių kalba aukojamose šv. Mišiose, meldėsi prie šv. Faustinos Kowalskos kapo ir lankėsi vienuolyne, kuriame ši dieviškojo gailestingumo apaštalė praleido paskutinius savo žemiškojo gyvenimo metus. Taip pat lankytasi Krokuvoje, Vavelio katedroje, kur palaidota karalių Jogailos ir Jadvygos šeima. Prie šv. Jadvygos kapo piligrimai meldėsi už visos Lietuvos atsivertimą ir krikščionybės atsinaujinimą.

Piligriminė kelionė užbaigta iškilmingomis šv. Mišiomis Čenstochovoje, Marijos Ėmimo į dangų bazilikoje. Prie stebuklingojo Čenstochovos Marijos paveikslo lietuviai kartu su kitais piligrimais iš įvairių šalių – Vokietijos, Prancūzijos, Belgijos, Ukrainos, Lenkijos – meldėsi už visuotinę Bažnyčią. Visą kelionę piligrimus lydėjo „Tikėjimo ir šviesos" bendruomenės Lietuvoje kapelionas kun. Ramūnas Mizgiris, OFM, ir kiti dvasios vadovai.

BŽ, 2004 m. Nr. 15

PRIEŠRINKIMINĖJE POLITINĖJE MUGĖJE

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Šitiek partijų sąrašų, sąrašuose daugybė kandidatų, dar daugiau partinių ir nepartinių kandidatų vienmandatėse apygardose! Tikra politinė mugė, kurioje iš baimės pasiklysti daugelis jau trauktis nori (išjungia televizorių, radiją, nebeskaito laikraščių). Tačiau balsuoti reikės, nes gyvename valstybėje, o valstybė be valdžios negali egzistuoti, todėl verta pamąstyti, kaip turėtume elgtis, kaip demokratijos mechanizmu pasinaudoti, kad nepasiklystume, kad bent neblogą valdžią įgytume.

Demokratijos mechanizmo esmė paprasta: „Tebūnie taip, kaip nori dauguma". Dauguma, suprantama, nori, kad būtų gerai. Tačiau, kad būtų gerai, ta dauguma turi būti gera; jos valia turi būti gera, elgesys grindžiamas pareiga ir atsakomybe valstybei, asmeniniai interesai neturi nustelbti valstybės siekių, buities reikaliukai — buities dėlykų. Jei tokios daugumos nėra, iš demokratijos mechanizmo galima laukti tik demokratijos grimasų, betvarkės valstybėje, pavojų valstybingumą prarasti. Gera dauguma gali rastis iš pilietinės, besirūpinančios savo tautos ir jos valstybės reikalais, visuomenės, politizuotos, gebančios valdyti demokratijos mechanizmą, visuomenės. Kadangi politika, trumpai tariant, yra valstybės reikalų tvarkymas, politikos reikalai turi rūpėti ne vien kokiems politikams profesionalams, partijoms, bet visai visuomenei, kuri ir sudaro pačią valstybę. Žinant, kad visa visuomenė negali vien valstybės reikalų tvarkymu užsiimti, ji, įvertinusi kandidatų gebėjimus, iš savo tarpo išsirenka (pasamdo) atstovus, kuriems suteikia teisę (mandatą) tvarkyti valstybės reikalus.

Sovietų Sąjungoje pilietinės visuomenės nebuvo; buvo „sovetskij narod" (tarybinė liaudis), komunistų partijai ir jos parankiniam KGB paklusni vergų minia. Todėl kalbėti apie tos imperijos gerąją visuomenės dalį ar jos daugumą (ji buvo sunaikinta), nėra prasmės. Visuomenė nuo valstybės reikalų tvarkymo (politikos) buvo nušalinta, už kišimąsi į politiką buvo persekiojama, baudžiama. Kai Sovietų Sąjunga žlugo (Lietuvos indėlis į tos imperijos griūtį — neabejotinas), visuomenė neišėjo į gatves, griučiai nesipriešino nei ginklu, nei taikiai. Vadinamųjų sovietinių respublikų vadovams su Boris Jelcin priešakyje susirinkus Baltarusijos Beloviežo girioje ir paskelbus, kad SSRS nebėra, „liaudis", paklusni vergų minia su tuo iškart sutiko. Nenagrinėsime kaip dabar reikalai klostosi SSRS teisių perėmėjoje Rusijos Federacijoje, nes ten valdžią iš tikrųjų perėmė buvę (ir tebesantys) komunistai su buvusiu etatiniu KGB darbuotoju Putin priešakyje. Mums verta itin uoliai susirūpinti mūsų atkurtos nepriklausomos valstybės pilietinės visuomenės ugdymu, jos telkimu valstybės reikalams tvarkyti, išmokyti ją atsakingai rinktis atstovus valstybei valdyti.

Pirmoji Lietuvos Respublika per du dešimtmečius sugebėjo išsiugdyti pilietį, tačiau suformuoti pilietinę visuomenę nespėjo. Iš tikrųjų pilietinė visuomenė telkėsi, kai Lietuva jau buvo netekusi valstybingumo, kai reikėjo priešintis okupacijai; pilietinė visuomenė būrėsi miškuose partizaninei kovai. Nespėję pasitraukti į užsienius ar miškus, tikri piliečiai patriotai (mokytojai, iškilūs verslininkai bei ūkininkai, karininkija, dvasininkija) buvo brukami į gyvulinius vagonus, gabenami į Sibirą, kalinami, žudomi. Geriausioji tautos dalis — tautos žiedas — žuvo Sibire, Lietuvos miškuose ar kalėjimuose. Reikia dėkoti Dievui, kad dabarčiai liko išgyvenusių Lietuvoje, grįžusių iš tremties ar kalėjimų bei pasitraukusių į užsienį patriotų tautiečių; jiems atiteko sunki, kilni, šventa paklupdytos tautos prikėlimo priedermė. Ir jų — mažuma. O pilietinės visuomenės ugdymo uždavinys yra pakankamai sunkus, nes šiam procesui dar priešinasi tie, kuriems paranku nesusivokiančiuosius, abejinguosius mulkinti, už niekučius rinkimuose pelnyti jų balsus.

Tarus, kad brandžios pilietinės visuomenės dar neturime, partijos gimė ir tebegimdomos ne valstybingumo tvirtinimo tikslams, asmenybės, už kurias siūloma balsuoti — nepažįstamos, nežinia kaip elgsis, tapusios Seimo nariais, atrodytų, kad tokioje politinėje mugėje nėra ką veikti. Tačiau neveiklumas, pasireiškiantis abejingumu ar aplaidumu, būtinai atsigręš prieš apsileidėlius ir abejinguosius po Seimo rinkimų. Tik sugrįžti į mugę galimybės nebebus, nes mugė ketveriems metams bus uždaryta. Nūdienos klausimas — kaip elgtis rinkimų akivaizdoje?

Tiek kaime, tiek mieste yra susikūrusios ir kuriasi vietos bendruomenės (pilietinės visuomenės telkimosi ir ugdymo pradžia ir pagrindas), veikia daugybė visuomeninių, valstybingumui tvirtinti palankių, organizacijų, todėl kiekvienas savo aplinkoje, jei pats sąmoningai neapsisprendžia, gali rasti organizaciją ar asmenybę, kuri padėtų apsispręsti.

Nebalsuoti už partijas ar asmenybes, kurios dalina pažadus algas ir pensijas staiga kelti, kelius tiesti, pigiomis dujomis ar elektra aprūpinti, nes Seimo priedermė, iš kurios seka žmonių gerovė, įstatymais tvirtinti demokratinę valstybę, pagrindu imant šeimą, bendruomenę, pilietinę visuomenę, rūpintis ne vienadieniais jų interesais, o aukštais idealais, tikrąja būtimi.

Nebalsuoti už naujas, jau ketvirtą dešimtuką pasiekusias, skambiais pavadinimais partijas. Tokia yra darbo, kitų vadinama Archangelsko, partija. Šios partijos vadeiva vaišina žmones ledais ir nerealiais pažadais (nepaneigiamas mulkinimo požymis), cerkves statydina Rusijoj, butus perka Maskvoj ir Palangoj (atsigręžimo į Rytus požymis).

Nebalsuoti už partijas ir asmenis, kurių veikla ir nuostatos amžinųjų vertybių atžvilgiu yra liberalios (palaidūniškos), žeminančios dorovę, skatinančios abejingumą tautiškumui, patriotiškumui.

Nepasikliauti aklai žiniasklaida, kritiškai vertinti radijo, televizijos, bulvarinės spaudos maskuotą propagandą.

Ignoruoti rinkiminei kampanijai skirtus renginius, ypač balaganinius, kurie veikia jausmus, tačiau temdo protą.

Rinkimuose dalyvauti būtina. Kiekvienas balsas — plyta į Tautos būsto — valstybės statybą.

AR POPULISTAMS PAVYKTŲ ŽODĮ VEIKSMU PAREMTI?

EDMUNDAS SIMANAITIS

Archangelsko partijos šaukliai, pradedant pirmuoju „gelbėtoju" Viktoru, dažnai kartoja grąžinsią sovietų okupacinės valdžios nusavintus gyventojų indėlius. Tiesmukai metamas kaltinimas visoms buvusioms valdžioms, kurios to nepadarė. Čia dera stabtelti ir paaiškinti, kas po šiais pažadais slypi.

Pirmojo bolševikmečio metu nusavintų indėlių suma, atrodo, liko neapskaičiuota. Antrosios sovietinės okupacijos metais žala gyventojams dėl negrąžintų jų piniginių santaupų, laikytų Lietuvos taupomojo banko įstaigose ir perimtų į SSRS valstybinį banką, siekia arti 29 mln. JAV dol. Tai sudaro tik mažytę dalį nuo bendros žalos, padarytos sovietų okupacijos metais, kurios suma pagal Jungtinių Tautų statistiką apie 802 mlrd. JAV dol.

Rusijos Federacija kol kas atsisako atlyginti padarytą žalą, nors skelbiasi esanti subyrėjusios Sovietų Sąjungos teisių, taigi ir atsakomybės, perėmėja.

Atsikūrusios Lietuvos valdžia tokiai situacijai susidarius, ryžosi padėti piliečiams, kompensuodama Rusijos padarytą žalą iš valstybės iždo. Tokiomis sąlygomis priekaištauti tos ar kitos kadencijos valdžios pareigūnams dėl negrąžintų indėlių mažų mažiausiai nekorektiška jau vien todėl, kad tokiu būdu slepiamas tikrasis kaltininkas.

Visų atspalvių populistai, o pirmiausia iš Archangelsko partijos, nes jie garsiausiai muša būgną, galėtų viešai įsipareigoti savo rinkėjams, kad jie imsis visų priemonių išreikalauti iš Rusijos Federacijos kompensuoti padarytą žalą Lietuvai. „Gelbėtojų" vadas V. Uspaskich tyli. Jeigu ponas Viktoras, turėdamas vienokių ar kitokių ryšių su savo tėvynės dabartine valdžia ir jos tarnybomis, nesiryžta teisingu keliu „daryti viską, kas naudinga Lietuvai", tai savaime kyla klausimas — kodėl jis to nedaro?

Kliudo įsipareigojimai ar įpareigojimai? Rinkėjai, kurie linkę palaikyti darbiečių partiją, turėtų pasidomėti. Juk žadėti apmokėti Rusijos padarytą žalą Lietuvos mokėtojų pinigais — nieko gudraus, o iš Archangelsko atkakusio „gelbėtojo" atžvilgiu — didžiai amoralu. Juk vien gyrimosi mūsų šalies pilietybe nepakanka. Beje, okupacijos metais padarytos žalos atlyginimo klausimas buvo Sąjūdžio suformuluotas, remiantis tarptautine teise. Vėliau jis tapo įstatymine norma, kuri laukia savo meto — Rusijos demokratėjimo. Deja, Rytuose kol kas vyksta atvirkštiniai procesai.

AMB. V. UŠACKAS PASVEIKINO JAV LB NARIUS, SUSIRINKUSIUS Į KASMETINĮ POSĖDĮ

Š. m. rugsėjo 25 d., šeštadienį, Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas pasveikino JAV Lietuvių bendruomenės narius, susirinkusius į kasmetinį posėdį, kuris vyko Phoenix, Arizona.

Ambasadorius Ušackas pakvietė LB Tarybą prisidėti prie Lietuvos diplomatijos pastangų siekti JAV Kongreso ir vyriausybės palankumo dėl Lietuvos ir kitų naujųjų ES šalių — narių įtraukimo į bevizio režimo programą (Visa Waiver Program).

Ambasadorius pabrėžė, kad bevizio režimo taikymas naujųjų ES narių atžvilgiu būtų labai svarbus, nes: pirma, atsispindėtų susiklosčiusius strateginius JAV ir Vidurio Europos valstybių ryšius. Antra, įgyvendintų Lietuvos ir kitų Vidurio Europos piliečių lūkesčius laisvai keliauti. Trečia, pašalintų susiklosčiusią diskriminacinę praktiką, kuri šiuo metu taikoma naujųjų ES šalių — narių piliečiams.

V. Ušackas: „Suprantu, kad negalima tikėtis greito šio klausimo sprendimo, tačiau svarbu sutarti dėl tikslo — laisvo asmenų judėjimo — ir tada jo siekti įgyvendinant tam reikiamas priemones".

LB nariams V. Ušackas kalbėjo apie naująją Lietuvos ambasados JAV darbotvarkę, kuri be laisvo asmenų judėjimo klausimo išsprendimo taip pat apima bendrus projektus su JAV, skatinančius demokratijos raidą Baltarusijoje, Ukrainoje, Gruzijoje, Kaliningrade ir už Lietuvos kaimynystės ribų; Lietuvos indėlį kovoje prieš tarptautinį terorizmą ir kitas globalias grėsmes, NATO plėtros tęstinumą, bei verslo ir turizmo plėtrą.

„Nauja Lietuvos–JAV ryšių darbotvarkė yra ne mažiau ambicinga ir reikšminga nei ES ir NATO narystės darbotvarkė. Naujos darbotvarkės tikslus bus lengviau pasiekti padedant Amerikos lietuviams", suvažiavime kalbėjo ambasadorius V. Ušackas.

K. Vaškevičius

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Kokios akys žiūri — tokį vaizdą mato

Daugelis žino pasakėčią apie kiaulę, kuri, prisiėdusi gilių, pradėjo knisti ąžuolo šaknis. Kai varnas ją subarė, kad, šaknis pažeidus, ąžuolas gali išdžiūti, kiaulė tik nekantriai sukriuksėjo: jai ne ąžuolas, o gilės svarbu... Pasakėčią priminė viename lietuviškame savaitraštyje išspausdinti „konkursiniai" laiškai tema: „Šlykščiausias rašinys apie Ameriką".

Sunku suprasti, dėl ko lietuviškas, ar bet kuria kita kalba Amerikoje leidžiamas laikraštis sumanytų tokį konkursą, raginantį skaitytojus „keršti savo (nors galbūt tik laikiną) lizdą". O dar nuostabiau, kad „geriausi" laiškai spausdinami. Žinoma, jie patrauks tam tikrą skaitytojų sluoksnį ir laikraščiui bus naudinga, bet ar verta?

Nemanykime, kad atitinkamos amerikiečių įstaigos neatkreipia dėmesio į etninėje periodikoje spausdinamą medžiagą ir, reikalui esant, nevertina tos tautinės grupės pagal jos visuomenės narių nuomonę apie Ameriką, todėl nuoširdžiai linkime, kad amerikiečiai niekuomet nesužinotų apie šiame laikraštyje išspausdintus „žurnalistikos šedevrus".

Visos trys „geriausių" laiškų autorės — atvykusios į Ameriką, kaip ir tūkstančiai kitų lietuvių, žaliųjų dolerių pasirinkti. Nors, jos visos teigia, kad, Amerika ir amerikiečiai „dvokia, kaip kiaulės", doleriai visgi kvepia, tad dėl jų galima visą „iškęsti". O kentėti joms tikrai nemažai tenka, todėl galbūt nesipiktinkime, o užjauskime. Štai keli pavyzdėliai.

Amerikiečiams būdingas „valgymo, sakyčiau ėdimo, kultas. Pagrindinis gyvenimo malonumas — prikimšti pilvą, dažnai pigiu maistu. Kino teatruose ėda, parkuose ėda, pliažuose ėda... Nelabai prisimenu, kad (Lietuvoje) ėstų. Gal rusai valgo saulėgrąžas kine ar parke..." Taigi, amerikiečiai „pigų maistą ėda", o rusai — „saulėgrąžas valgo". „Moterys nutukę, apsileidę. Ateina tokios gražuolės apsipirkti į krautuvę: šortai į užpakalį sulindę, susiglamžę, eina pingvino eisena".

„Dauguma atvykusių esame baigę aukštuosius mokslus, turime po keletą diplomų, mokame 3–4 užsienio kalbas, apkeliavę daugelį pasaulio kraštų. ... Prašau patarimo, kur man gauti dujokaukę nuo smarvės ir kenksmingų darbo sąlygų. ... Žinau, kad ne viena lietuvė turėjo atsisakyti gerai apmokamo darbo vien dėl to, kad neištvėrė neapsakomos amerikonų smarvės..." „Virtuvėse baisi nešvara, bėgioja tarakonai, smirda visame bute..."

Žinoma, tuos išspausdintus laiškus ir konkursą apie „šlykščią Ameriką" galime palaikyti juokų puslapiu. Šiuo laiku pasijuokti tikrai būtų ne pro šalį (ir „Drauge" skaitytojai dar vis pasigenda „Spyglių—dyglių" puslapio). Tačiau būtų dar naudingiau tuos laiškus padauginti ir tiesiog iš lėktuvų (arba straigtasparnių) paskleisti visoje Lietuvoje. O gal kandidatai į Seimą galėtų tai atlikti? Tuo jie tikrai pasitarnautų savo tėvynei ir galbūt sulaikytų bent dalį lietuvių nuo karštligiško veržimosi į „šlykščią, dvokiančią, nekultūringą" Ameriką.

Tvirtinti, kad šiame krašte viskas tik gražu, gera būtų nelogiška ir netikslu. Kiekviename mieste yra apylinkių, į kurias ne tik nemalonu, bet ir pavojinga patekti. Gerai, kad Lietuvos miestuose visur saugu, visi maloniai šypsosi, pamatę svečią iš kitur. Na, o dėl to „nemalonaus amerikiečių kvapo", tai galima tik pasidžiaugti, kad Lietuvoje visi skaniai kvepia, ypač kai vasarą tenka keliauti autobusu arba sėdėti teatre... Taip pat labai džiugu, kad gražiosios, išsilavinusios, kultūringos lietuvaitės, atvykusios į šį kraštą, duoda gerą pavyzdį ištižusioms amerikietėms. Be to, mūsų tautietės atlieka dar vieną svarbią paslaugą (ne tik virtuves išmėžia): ištraukia jų vyrus iš „po žmonos pado" ir pamoko, kaip gyventi su tikrai kultūringa sugulove (negalime jų vadinti žmonomis). Kadangi, kaip rašoma viename laiške, „lietuvaitės pačios gražiausios moterys Amerikoje ... jos nenusipelnė taip sunkiai dirbti ir uostyti amerikonių atmatas. ... esu pasiryžusi viską ištverti, kad galėčiau kaip nors legalizuotis ir atsivežti vaikus, paskui, kai gausiu žalią kortą ir išsiskirsiu čia, tai ir savo vyrą iš Lietuvos..." O kai gaus „žalią kortelę", ar tada Amerika jau „kvepės"?

91-ASIS LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Nr.8

Malda ir Lietuvos Vyčių himnu oficialiai baigėme 91–ąjį Lietuvos Vyčių suvažiavimą/seimą. Seimo ruošimo komitetas suruošė pobūvį naujai išrinktai centro valdybai ir garbės nariams bei svečiams, viešbučio pokylių salėje vyko iškilmingas seimo uždarymo pokylis.

Iškilmingas užbaigimas

Kiekvienas Lietuvos Vyčių seimas, baigus darbo posėdžius ir išrinkus naują centro valdybą ateinantiems veiklos metams, švenčiamas iškilmingu pokyliu. Taip ir 91–ąjį šventėme šeštadienį, rugpjūčio 7 d. Crowne Plaza viešbučio pokylių salėje.

Apie 200 jame dalyvavusių asmenų pasveikinimu pokylį pradėjo seimo komiteto pirmininkas John Nakrosis. Nauja centro valdyba buvo įvesta į salę ir kiekvienas buvo pristatytas publikai. Invokaciją sukalbėjo dvasios vadas prelatas kun. J. Anderlonis. Garbės stalas buvo pristatytas: Agnes Mickunas, suvažiavimo kopirmininkai John ir Elena Nakrosis, dr. Kristapps Juris Keggi, John Mankus, prelatas Algimantas Bartkus, prelatas kun. dr. J. Anderlonis, Frank Petrauskas, Ann Marie Kassel, Veronica Bizinkauskas, Bernice Aviža ir John Baltrus.

Prieš vakarienę solistė Angelė Kiaušas pakviesta padainuoti kelias dainas. Jai pianinu akompanavo Virgilius Barkauskas. Solistė padainavo „Krantų gėlė", „Time to say Good–bye" ir „Lietuva iš paukščio skrydžio". Duetu su dainininke Maryte Bizinkauskaite dainavo „Plaukia sau laivelis". Publika jas sutiko gausiais plojimais.

Frank Petrauskas pristatė už nuopelnus Lietuvos Vyčių organizacijai ir Lietuvai į Garbės narystę šiame seime pakeltą Bernice Aviža, Veronica Bizinkauskas ir Anne Marie Kassel.

John Baltrus, stipendijų komiteto pirmininkas, paskelbė ir išvardino Lietuvos Vyčių stipendijas laimėjusius asmenis: 1,000 dol. — klierikui, kuris studijuoja Šv. Kazimiero popiežinėje kolegijoje (prelatas A. Bartkus paskirs klieriką); 2,500 dol. — Andrea Deksnis, 112 kuopa Chicago, IL; 1,200 dol. — Adam Westerling, 136 kuopa, Hudson–Mohawk, NY; 800 dol. Lydia Martis, 112 kuopa, Chicago, IL; ir 800 dol. Andrew Berczelly, 96 kuopa, Dayton, OH.

Lietuvos reikalų pirmininko John Mankaus pristatytu „Lietuvos draugo" žymeniu buvo pagerbtas dr. Kristapps Juris Keggi už jo nuopelnus Lietuvai. Dr. Keggi gimė Rygoj, Latvijoje. Baigė Yale universitetą, įsigydamas ortopedinės chirurgijos specialybę. Dirbo įvairiose ligoninėse. Dabar dr. Keggi yra ortopedinio centro sąnario rekonstrukcijos Waterbury ligoninės direktorius, Waterbury, Ct. 1988 m. dr. Keggi pradėjo akademinių ir medicininių mainų programą su Rytų Europos kraštais, kai pirmieji du ortopedinio chirurgai atvyko keturiems mėnesiams studijuoti vėliausią chirurginę techniką sąnarių atstatymui. Dvidešimt du Lietuvos chirurgai ir gailestingos seserys (slaugės) dalyvavo šioje mainų programoje.

Dr. Keggi sovietų okupuotas respublikas lankė 80 kartų. 10 jo vadovaujamų chirurgų atliko operacijas Estijoje, Gruzijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Rusijoje, Ukrainoje ir Uzbekistane. Kai lankėsi Lietuvoje, dr. Keggi dalyvavo Vilniaus ortopedinio instituto ir Lietuvos ortopedų kongrese, buvo išrinktas ortopedinio simpoziumo pirmininku Vilniuje. Nuo 1966 m. dr. Keggi priklauso U.S. Baltic Foundation direktorių tarybai.

Dr. Keggi yra Keggi Orthopedic Foundation prezidentas ir steigėjas. Jis apdovanotas akademiniais ir tarptautiniais žymenimis už visuomeninę veiklą.

Oficialiąją pokylio dalį baigė centro valdybos pirm. Agnes Mickunas. Ji pareiškė nuoširdžią padėką centro valdybai ir seimo rengimo komitetui už gražų priėmimą, seimo suorganizavimą ir pasitikėjimą. Dirbsime kartu ir būsime vieningi, išreiškė pirmininkė.

Bus daugiau

BOSTONO ŠVENTO PETRO LIETUVIŲ BAŽNYČIOS JUBILIEJUS:1904–2004

Š. m. gegužės gale Bostono diecezija pateikė pertvarkymo planą, pagal kurį 82 iš 357 veikiančių parapijų Bostono apylinkėje, Massachusetts valstijoje, planuojama uždaryti dėl demografinių pasikeitimų, tikinčiųjų bei kunigų ir seminaristų skaičiaus mažėjimo, be to, sunkumų dėl pastatų išlaikymo ir atnaujinimo remonto darbų.

Šv. Petro lietuvių bažnyčia South Bostone pateko į sąrašą tarp kitų 82 bažnyčių, planuojamų uždaryti šį rudenį. Šį skaudų visai lietuvijai reiškinį išgyvena visa Bostono lietuvių bendruomenė, kuri šį rugsėjį ruošėsi švęsti parapijos 100–ųjų metinių jubiliejų. Tai liūdina, juo labiau, kad tai yra praktiškai vienintelė sveika ir veikianti lietuviška parapija Bostono apylinkėje, su kuria yra glaudžiai susijusi visa Bostono lietuvių veikla: lietuviška mokykla, skautai, South Boston Lietuvių klubas ir daugelis kitų lietuviškų organizacijų. Pagal Amerikos sociologų tyrimus = išeivijos kultūra prasideda su bažnyčia ir užsibaigia su bažnyčia. Taigi yra pavojus, kad, uždarius paskutinę lietuvišką bažnyčią Bostone, visos lietuviškos organizacijos ilgainiui gali tyliai nunykti.

Šventės išvakarėse, rugsėjo 8 d. arkivyskupas Sean P. O'Malley OFM, aukojo Mišias South Bostone lietuvių Šv. Petro bažnyčioje. Šventė buvo skirta Šiluvos Marijos ir Šv. Marijos gimtadienio progai. Šis įvykis buvo aprašytas „Boston Globe" bei kituose regioniniuose dienraščiuose, kas sulaukė gana plataus susidomėjimo ir aptarimo. Nors keliuose Bostono laikraščiuose buvo parašyta, kad arkivyskupas O'Malley paliko Šv. Petro parapiją po stiproko ginčo su parapijiete, paaiškėjo, kad jokio ginčo nebuvo: parapijietė, kaip ir keli šimtai prieš ją buvusių eilėje pasisveikinti su Bostono arkivyskupu, tik apsiverkė, prašydama O'Malley neuždaryti paskutinės lietuviškos bažnyčios. Kai O'Malley taip pat pasirodė susijaudinęs, jo pagalbininkas jį nuvedė šalin. Kai kurie eilėje pasilikę stovėti žmonės net pamanė, kad jis buvo iškviestas prie telefono ir tik negrįžo. Vėliau „Boston Globe" pats arkivyskupas pasisakė, kad Švento Petro lietuvių parapijoje žmonės jį sutiko labai gražiai, bet buvo labai susirūpinę savo bažnyčios likimu.

Šv. Petro parapijai švenčiant 100 metų sukaktį, visi parapijiečiai ir Mišių dalyviai buvo prisisegę šiuos ženkliukus, protestuodami prieš Šv. Petro bažnyčios uždarymą ir parapijos panaikinimą.

Rugsėjo 12 d. nepaisant Bostono diecezijos nepalankumo ir ne itin linksmos lietuvių bažnyčiai išlikti prognozės į 100 metų jubiliejui skirtas šventas Mišias susirinko arti 400 parapijiečių, apimant bent 4 generacijų atstovus. Jubiliejines Mišias aukojo vysk. P. Baltakis, prelatas kun. emeritus A. Kontautas, dabartinis klebonas kun. S. Žukas bei kiti kaimyninių parapijų lietuvių kunigai.

Tikintieji atsistojo ir plojimais pasitiko bei palydėjo prelato A. Kontauto pamokslą, kuris yra čia pateikiamas:

– Su kokiu ypatingu jausmu švenčiame šiandien pirmąjį Šv. Petro lietuvių parapijos šimtmetį!

Mes išreiškiame savo gilią pagarbą parapijos įkūrėjams. Jie buvo labai stiprūs savo tikėjime ir ištikimybėje Kristui ir Jo bažnyčiai. Pasiryžę garbinti bei šlovinti Viešpatį lietuviškai, taja tėvų ir protėvių paveldėtąja kalba, išties likusia artimiausia jų širdžiai bei papročiams, jie surinko lėšas ir pastatė bažnyčią. Nei vienas vyskupas arba kunigas nebuvo įtraukti į fondą tais laikais. Tai buvo grynai katalikiškas reiškinys pačia aukščiausiąja prasme.

Išreiškiame savo pagarbą tūkstančiams parapijiečių, kurie augo ir įgavo religinio tikėjimo ir sielovados šioje parapijoje, mokomi pasišventusių kunigų, vienuolių–seserų bei pasauliečių mokytojų vėliau įsteigtoje Šv. Petro mokykloje, kurios didžiausias mokinių skaičius siekė 523 1954 metais. Didžiai gerbiame nenusakomą skaičių lietuvių pabėgėlių (DP) nuo II Pasaulinio karo, radusių čionai savo namus. Gerbiame taip pat ir naujai emigravusius lietuvius, kurie per keletą pastarųjų metų atvyko į Bostono apylinkę, ieškodami naujų gyvenimo perspektyvų bei galimybių įsikurti šioje šalyje. Išreiškiam savo pagarbą ir dėkingumą visiems, kurie šiandien išlaiko mūsų mylimąją parapiją ir dalyvauja, pereinant į naująjį parapijos gyvenimo amžių.

Lietuva ir lietuvių tauta užima išskirtinę vietą per visą krikščionybės istoriją, būdama itin ištikima Kristaus tikėjimui ir Bažnyčiai. Šv. Petro parapijiečiai išlaikė tokią pat ištikimybę Kristaus žodžiui. Jie taip pat ištikimi savo meilėje ir pagarboje mūsų šventajam Tėvui. Jie labai palankiai nusiteikę visiems Antrojo Vatikano Susirinkimo mokymams.

Per visą pereitą amžių (100 metų!) parapijiečiai gyveno, ištikimai sekdami Kristaus mokymą. Kai vienas fariziejus paklausė Kristaus: „Kuris iš Dievo įsakymų yra pats svarbiausias?" Jis atsakė: „Mylėk Viešpatį ir savo kaimyną, kaip patį save". „Šiais dviem Dievo įstatymais remiasi visi kiti įstatymai, taip pat ir pranašai". (Mt 22, 32–40). Tai yra dieviškasis Kristaus įstatymas. Parapijiečiai įgyvendino šitą Kristaus įstatymą.

Per visą amžiaus laiką parapijiečiai didžiai mylėjo ir gerbė popiežių. Šiandien, kai patsai parapijos egzistavimas ir išlikimas yra pavojuje, pritaikant bei paklūstant Bažnyčios Kanono įstatymui, jie semiasi ryžtingumo ir drąsos iš Jono Pauliaus II žodžių, parašytų naujame Kanonų įstatymo kodekse ir tikisi naujų perspektyvių rezultatų. Pasak popiežiaus parašytų žodžių: „atrodo visiškai aišku, kad kodas (Code) jokiu būdu neturėtų pakeisti tikėjimo, gailestingumo, atlaidumo ir labdaros Bažnyčios ir tikinčiųjų gyvenime". Dabartinio arkivyskupo ketinimas uždaryti Šv. Petro bažnyčią, panaudojant šį Kanono įstatymą, lygiavertis labdarybės aukai, idant išliktų ir išgyventų visa Bažnyčia. Tai prieštarauja popiežiaus Jono Pauliaus II mokymui. Mūsų parapijiečiai tikisi švento Tėvo užstojimo, siekiant „teisingumo, kuris remiasi labdara", kad išsaugotų savo parapiją.

Nuo II Vatikano Susirinkimo mūsų parapijos pasauliečiai buvo drąsinami įsijungti į sielovadą, vadovaujantis jų lygiavertiškumu ir begaline vertybe Dievo akyse. Pasak Susirinkimo mokymo išvadų, „visi tikintieji gali džiaugtis tikra lygybe, dalinantis Kristaus kūną." (L. G. 32)

Arkivyskupas O'Malley parodė geranoriškumą atvykdamas į Šv. Petro bažnyčią bei dalyvaudamas Mišiose Šv. Marijos gimimo dienos proga. Tai šventei buvo suruošta nuostabiai graži liturgija ir priėmimas. Susirinko apie 400 parapijiečių, kurie visi jautėsi tarsi viena paklydėlė avis iš Šventojo Rašto, kuri buvo apleista ganytojo, pasmerkta pražūčiai. Jie atėjo, prisisegę ženklelius su įrašu: „Išsaugoti Šv. Petro parapiją". Tai buvo jų minčių pagrindinė idėja. Arkivyskupas pasitiko šią idėją „Didžia Tyla". Ar arkivyskupas atėjo, kaip Jėzus, gerasis ganytojas, ieškodamas paklydėlės avies, skleidžiantis Dievo meilę, trokštą pažinti savo avis? Ar jis pasirengęs parnešti paklydusią avį atgal į avių bandą ant savo pečių, kaip Gerasis Ganytojas? Mes to nežinome. Laikas mums parodys ir pasakys.

Arkivyskupas padrąsino parapijiečius pakartoti Marijos atsakymą arkangelui, kuris paskelbė, kad ji būsianti Dievo Sūnaus motina. Marija atsakė su nuoširdžiu „Taip!" Pereito šimtmečio pradžioje pasauliečiai žmonės taip pat atsakė nuoširdžiai: „Taip!" Dievo šauksmui, kuomet buvo pasirengę pastatyti bažnyčią ir įkurti Šv. Petro parapiją. Šio dvidešimt pirmojo amžiaus ir parapijos naujo amžiaus pradžioje ir vėl susirinko tokie patys pasauliečiai žmonės, vadovai ir rėmėjai, kurie pasivadino „Šv. Petro lietuvių parapijos draugai". Jie taip pat garsiai ir sklandžiai atsako „Taip" į Dievo šauksmą išsaugoti parapiją.

Marijos pavyzdys taikytinas ne tiktai pasauliečiams, bet taip pat dvasininkams kunigams ir vyskupams. Visi turi balsiai ištarti „Taip" Dievo žodžiui, kurį tarė Jėzus; skambiai rezonuojantį „Taip" Dievo žodžiui, kurį moko Antrasis Vatikano Susirinkimas; garsų ir aiškų „Taip" Dievo žodžiui, kurį skelbia Šventasis Tėvas, popiežius Jonas Paulius II.

Tuo būdu Šv. Petro parapija bus išsaugota, išliekant ištikimybėje Kristui, ištikimybėje popiežiui, ištikimybėje Antrajam Vatikano Susirinkimui, ne tiktai pačių parapijiečių, bet ir arkidiecezijos vadovybės.

Tokia yra Kristaus Bažnyčia, dėl kurios Lietuvos patriotai kentėjo ir žuvo. Tokia yra Bažnyčia, dėl kurios Šv. Petro lietuvių parapijiečiai gyveno ir pasiaukojo. Tokia yra Kristaus Bažnyčia, kuriai mes skiriame savo tikėjimą ir meilę, peržengiant slenkstį į antrąjį amžių, pažymėdami Šv. Petro lietuvių parapijos gyvenimą. (Pamokslo pabaiga).

Po Mišių bažnyčioje parapijiečiai šventė savo bažnyčios jubiliejų Anthony's Pier 4 – viename žymiausių Bostono restoranų: ant jo sienų kabojo nuotraukos šiame restorane per keliasdešimt metų apsilankiusių Amerikos prezidentų ir pasaulinio garso kino žvaigždžių. (Parapijiečiai, kurie negalėjo dėl įvairių priežasčių vykti į restoraną – šimtmečio tortą padalino salėje po bažnyčia). Restorano vaišių metu buvo pristatyta 100 metų bažnyčios istorija, kurią paruošė ir pristatė Daiva Matulionytė–Navickienė, talkinant aktoriui iš Lietuvos Egidijus Stancikui ir prisiminimais besidalinantiems parapijiečiams. Kelios parapijiečių kartos uždegė prie sidabru tviskančio 100 metų skaitmens bažnyčios praeities, dabarties ir ateities žvakes. Vakarą pravedė bažnyčios tarybos pirmininkė Glorija Adomkaitienė. Mišiose ir jubiliejiniame šventime dalyvavo Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas. Pasveikindamas su jubiliejumi, jis pastebėjo, kad, nors gerbia demokratinės šalies bažnyčios atskyrimą nuo valstybės, jis pats viešai kreipiasi į Bostono arkivyskupą O'Malley, prašydamas palikti Bostono lietuviams jų tėvų ir senelių statytą bažnyčią (taip pat ambasadorius kreipėsi į Romos popiežių Joną Paulių II, Bostono merą T. Menino, Massachusetts gubernatorių M. Romney ir kitus bažnytinės bei civilinės valdžios atstovus, prašydamas palikti Šv. Petro bažnyčią Bostono lietuviams).

Šventiniai pietūs praėjo smagiai ir linksmai, tikintis, kad visi nesusipratimai ir nesklandumai ilgainiui kaip nors išsispręs ir mes turėsime lietuvių bažnyčią South Bostone dar 100 ar daugiau metų.

P. S. Bostono Šv. Petro parapijos parapijiečiai šiuo metu ruošiasi apeliuoti Bostono arkivyskupijos sprendimą uždaryti Šv. Petro parapiją reikiama eiga: pirmiausia – į Bostono arkivyskupiją, paskui – Romos popiežiui (pats sprendimas šiuo metu dar nėra gautas, gauta yra tik „intencija" uždaryti lietuvių parapiją, dėl kurios Bostono arkivyskupijai yra pasiųsta apeliacija). Jei kanoninė teisė nebus Bostono lietuvių pusėje – reikės kreiptis į civilinę teisę. Kaip žinoma, tiek kanoniniai, tiek civiliniai advokatai kainuoja labai didelius pinigus. Taigi Bostono parapijiečiai įkūrė organizaciją „Šv. Petro parapijos draugai" (Friends of St. Peter Lithuanian Parish). Organizacijos nariai ir prijaučiantieji suaukojo nuo kiekvienos šeimos po penkis šimtus dolerių ir daugiau, ir įkūrė specialų fondą Šv. Petro parapijai gelbėti. Norintiems prisidėti savo auka prie Šv. Petro parapijos išgelbėjimo, prašome auką siųsti adresu:

Friends of St. Peter
Lithuanian Parish
c/o Gloria Adomkaitis
29 Barberry Lane
Milton, MA 02186

Informaciją apie įvykių eigą galite rasti interneto tinklapyje: **http://www.savestpeter.org**

Su organizacija galima susisiekti rašant: **wecare@savestpeter.org** rašant: Šia informaciją surinko/parašė:

Rima Krištaponytė–Girniuvienė,
Liuda Žiaugrienė

Bostono akivyskupas Sean O'Malley po Mišių rugsėjo 12 d. kalbasi su Šv. Petro parapijiete, kuri prašė, kad neuždarytų vienintelės lietuvių parapijos Bostone.

Tomo Girniaus nuotrauka.

SKELBIMAI

SIŪLO DARBĄ

Darbui reikalingi dažytojai, staliai su darbo patirtimi. Būtinai turėti mašiną. Pageidautina, kad kalbėtų rusiškai. Tel. 847-980-7887.

SPA CONSTANTINE NOW HIRING
Massage therapists and nail techs. Must be certified massage therapist nail tech. Must have Illinois state license.
Please call 708-945-8051, fax resume to 630-969-5333

Caregivers needed for live-in positions in Wisconsin. SS and DL helpful. Call Greg 262-657-8044.

WINDOW WASHERS/GUTTER CLEANERS
Must have own car
Men&Women 1-3 person teams
Mon-Sat 7am-5pm,
full time or part time
Make $100+per person, PAID DAILY
No experience needed, will train
Residential only/suburbs & city
Come today & start tomorrow
515 E.Golf Rd.#208, Arlington Hts. (Arlington Office Square)
190 to Arl. Hts Rd.,North to Golf, SE corner, Across from Valli Produce; Ask for Will

„Draugo" skelbimų skyrius
Tel. 1-773-585-9500

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Auksė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654;773-581-8654

IŠNUOMOJA

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg.— $600-$640;
2 mieg. — $680-$720.
Tel. 630-910-0644, Jana.

Išnuomojamas apšildomas 4 kamb. 1 mieg. butas
(67 & Whipple apyl.)
$415 į mėn. (ir daugiau) + „security".
Tel. 773-434-4543.

PARDUODA

Parduodamas 3 kamb. butas su mansarda ir garažu sublokuotame name Kaune. Tel. 708-636-6118, Liucija

SIUNTINIUS, PINIGUS, AUTOMOBILIUS
SIŲSKITE PER
ATLANTIC Express Corp.
YRA GALIMYBĖ UŽSISAKYTI KONTEINERĮ
SIUNČIAME AIR CARGO IR LAIVU
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, UKRAINA, BALTARUSIJA
IŠSIUNČIAME KIEKVIENĄ SAVAITĘ.
PRISTATOME GAVĖJUI TIESIAI Į RANKAS.
1-800-775-SEND
Mūsų atstovai:
Bravo Coffee and deli
238 Main Str. LEMONT, IL 60439, Tel:630-257-3300
KALYNA corp.
338 S. Rohlwing Road PALATINE 60067, Tel:847-776-7766
2719 W. 71st Str. CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919
8801 78 Th Ave BRIDGEVIEW, IL 60455, Tel:708-599-9680

JAU RUDUO ATĖJO...

Šiemet vasara buvo sausa ir vėsi, tad daugelis nusiskundžia, kad daržuose ir darželiuose augalai prastai augo, mažai vaisių vedė, ne taip gražiai žydėjo, kaip kitais metais.

Jau spėliojama, kad ir ruduo nepapuoš medžių tokiomis ryškiomis spalvomis, kaip kitais metais, nes medžiai taip pat nukentėjo nuo sausrų ir vėsaus oro. Kai kur lapai jau pradėjo gelsti ir kristi net rugpjūčio mėnesį, tad iki rugsėjo pabaigos ar spalio gali ir „nuplikti".

Pasirūpinkime kambarinėmis gėlėmis

Jeigu kambarinės gėlės vasarojo lauke, dabar laikas pradėti jas nešti į vidų, kad netikėtai neužkluptų pirmosios šalnos. Apskritai, kai naktį oro temperatūra nukrinta iki 40 laipsnių F, daugeliui kambarinių gėlių jau per šalta — laikas joms namolei.

Prieš įnešant į vidų, būtina visus augalus gerai apžiūrėti, ar ant lapų nėra kenkėjų (ypač lapų apačioje). Galima augalus nulieti švelnia vandens srove ir tiek palaistyti, kad vanduo per vazono apačioje esančią skylutę pradėtų bėgti (tas iš žemės išplaus parazitų kiaušinėlius). Vazono žemės paviršių supurenti, išrauti ten atsiradusias piktžoles, galbūt kai kuriuos augalus verta persodinti į didesnius vazonus ir šviežią žemę — taip bus išvengta kenkėjų, kurie per vasarą vazonų žemėje „apsigyveno".

Prieš nešant į namus, per daug išsikerojusius lapuotus kambarinius augalus reikėtų apkarpyti (retai kambaryje turime tiek vietos, kaip lauke), kad jie įgautų patrauklesnę formą. Jeigu pastebėjote kokių kenkėjų, verta augalus nupurkšti muilo skiediniu (safe-soap) arba net ir nuodais.

Kai iš lauko, kur augalas gavo daug saulės ir šviežio oro, įnešame į kambarį, kurį laiką, kol prisitaikys prie naujų sąlygų, jis nebus „laimingas" — liausis augęs, atrodys apvytęs, galbūt pradės numesti lapus. Bet ilgainiui viskas išsilygins, tik nereikia per daug laistyti. Turėkime kantrybės, augalai apsipras ir visą žiemą ne tik džiugins savo šeimininkus, bet taip pat švarins buto orą. Beje, jeigu kuris augalas yra per daug užkrėstas kenkėjais arba prastai vasarą lauke augo, atrodo apskuręs, ligotas, geriau jo į vidų nenešti, nes gali apkrėsti ir kitus.

Daugiametės gėlės rudenį

Šis metų laikas labai patogus persodinti daugiametes gėles. Per daug išsiplėtusius jų kerus galima padalinti į kelias dalis, persodinti į geresnę vietą, sudaryti naujus želdinius. Vasarą matėme, kur kuris augalas geriausiai tinka, kur geriausiai auga. Matėme ir sodinant padarytas klaidas, kurias dabar lengva atitaisyti.

Kai kurie daržininkai dar turi gerų daugiamečių augalų, parduodamų už pusę kainos, tad verta papildyti savo darželį naujomis gėlėmis. Svarbu prieš perkant atidžiai apžiūrėti, ar augalas vertas net ir mažesnės kainos — ar matyti naujų atželiukių, nėra visiškai pageltęs, suvytęs. Dabar galima įsigyti įvairių viendienių lelijų (day lilies), melsvių (hostas), astilbių ir kt. Tai augalai, kurie tikrai kitą pavasarį atžels, nors dabar atrodo ir suvargę.

Persodintas daugiametes gėles būtina daug ir dažnai laistyti (ypač, kai ruduo sausas), kad iki užšalimo spėtų įsitvirtinti naujoje vietoje. Kai žemė nuo šalčio sukietėja, verta ant naujų augalų užmesti sutrintų lapų, šiaudų, eglišakių ar kitos dangos.

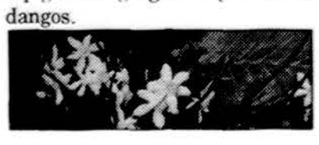

ALANDAI — ORIGINALUS GAMTOS IR POLITIKOS DARINYS

ANATOLIJUS LAPINSKAS

Ne taip toli nuo Lietuvos, Šiaurės Baltijoje, Botnijos įlankos žiotyse, tarp Suomijos ir Švedijos išsimėčiusios Alandų salos — unikalus ne tik gamtos, bet ir politikos darinys, kurio stabilumas, kaip protingo kompromiso rezultatas, galėtų būti sektinas daugeliui kitų „karštų" Europos valstybių.

Kas tai yra Alandų salos, suomiškai vadinamos Ahvenanmaa, švediškai — Aland? Tai daugiau nei 6,500 salų, iš kurių 65 gyvenamos. Administraciniame centre, vardu Marienhamn, gyvena 10,500 gyventojų, iš viso salose — 26,000.

Salas įsimylėjo Švedijos karalius

Nepaisant atšiaurios Šiaurės Baltijos aplinkos, santūrių gamtos spalvų, uolėtų pakrančių, vis dėlto, šioms vietoms netrūksta romantikos aureolės. Tačiau kelionių mėgėjai turi būti pasiruošę visiškam įprastų poilsio formų kontrastui: užuot šiltų Viduržemio jūros pliažų Alanduose jus pasitiks vidutinė (net liepos mėnesį) +16 laipsnių šiluma, žiemą — 4 C.

Bet jeigu kam reikia vienumos, pasinėrimo į gamtą (tačiau nestokojant patogumo), kai čia pat už viešbučio lango jums atsivers toks vaizdas, lyg pasaulyje iš viso nebūtų žmonių, ir tuo labiau, jeigu jūs mėgstate buriniu laiveliu pasisukinėti tarp uolėtų salų, kai prieš jūsų akis gali staigiai iškilti tvirtovės ar vienuolyno griuvėsiai arba fantastinė šviesos, vandens ir akmenų samplaika, tuomet geresnės vietos tokiems malonumams nerasite. Užtenkâ tik pajusti šį neskubaus gyvenimo žavesį ir šias salas galima įsimylėti. Vienas švedų baronas taip susižavėjo Alandais, kad, nupirkęs čia žemės, pasistatė nuostabią rezidenciją su antikiniu sodu, visas vasaras jis čia ir praleisdavo. O įlanką įrengė pagal graikų Pirėjaus pavyzdį, tik, žinoma, mažesnę.

„Kalbama, kad būtent šiame vasarnamyje nuo įkyrių „paparazzi" iki oficialių vestuvių slėpdavosi dabartinis Švedijos karalius Karlas Gustavas XVI su savo drauge, būsimąja žmona ir karaliene.

Tikrai galima tikėti turistų žinynais, piešiančiais Alandų romatines grožybes. Tačiau tuo salų įdomybės nesibaigia. Alandai garsėja ir savo originaliu nacionalinės autonomijos statusu.

Pavykęs nacionalinio klausimo sprendimas

Alandų salos, politikų dažnai minimos, kaip pavykęs nacionalinių problemų sprendimo autonomijos rėmuose pavyzdys. Etninių konfliktų netrūksta visame pasaulyje, vien Europoje galima minėti Ispanijos baskus, Italijos Korsiką, Jugoslaviją, Padniestrę, Kaukazą. Kaip išspręstas Alandų klausimas?

Alandų salos turi autonomiją Suomijos valstybės sudėtyje. Jos turi visus savarankiškumo atributus, išskyrus armiją ir užsienio politiką. Referendumas dėl stojimo į Europos Sąjungą čia vyko atskirai nuo Suomijos. Alandai laikomi demilitarizuota zona. Jų saugumą garantuoja Suomija, tačiau ji neturi teisės čia steigti karinių bazių ar dislokuoti karinius dalinius. Jokia valstybė neturi tokios teisės.

Vietos gyventojai atleisti nuo karinės tarnybos. Alandų nepriklausomybę garantuoja Autonomijos įstatymas, pirmą kartą priimtas 1920 metais, vėliau kelis kartus tobulintas. Viskas prasidėjo 1921 m., kai tautų Sąjunga neleido Alandams pereiti Švedijos priklausomybėn, apie ką, beje, švediškai kalbantys alandiečiai tuo metu svajojo. Tai ir sukūrė fenomeną: švediškai kalbanti mažuma, istorijos įrašyta į Suomijos valstybę.

Kad vietiniai žmonės nereikštų nepasitenkinimo dėl administracinės santuokos su Helsinkiu, jiems buvo suteikta nemažai privilegijų, pirmiausia kalbos atžvilgiu. Švedų kalba Alanduose įstatymu yra įtvirtinta kaip vienintelė. Visi dokumentai, kuriuos Helsinkis siunčia į Alandų provinciją, turi būti švedų kalba, kitaip išdidus Alandų valdininkas juos išmes į šiukšlių dėžę.

Dar daugiau — suomiškai kalbančiam žmogui administracija gali neleisti apsigyventi Alanduose, jeigu įtars, kad tokiu būdu bus pažeistas regiono kalbų balansas. Atsiradus nors mažiausiam pavojui švedų kalbai, vietos valdžia tuojau imasi atsakomųjų priemonių. O be valdžios sutikimo, t.y. neturint alandų pilietybės, ne Alandų piliečiams čia negalima nei nusipirkti būsto, nei imtis verslo. Atvažiavusieji iš Suomijos irgi turi gauti alandų pilietybę. Pagrindinė sąlyga, aišku, — mokėti švedų kalbų.

Alandų salos tapo minkščiausio ir pakančiausio valstybės požiūrio į tautinę mažumą jos kompaktinio gyvenimo vietoje pavyzdžiu. Kita vertus, kas būtų Alandai Švedijos sudėtyje? Smulkia periferija su manicipaliteto įgaliojimais. Tuo tarpu priklausydami Suomijai alandiečiai išspaudžia maksimumą iš savo unikalios situacijos, kai pataikaujanti metropolija priversta įsiteikti savo kaprizingam globotiniui, kad jis, gink Dieve, nepradėtų dėl ko nors skųstis. O jeigu apie kokią nors nuoskaudą sužinos pasaulio visuomenė, tai visiems suomių pareigūnams taps labai gėda.

Ekonomikos vėjai diktuoja poslinkus

Aišku, kad Helsinkis nėra susižavėjęs esama padėtimi, tačiau kiekviena tinkama proga neužmiršta pasigirti savo politiniu taktu ir pakantumu Alandų atžvilgiu.

Vis dėlto sostinės valdininkai, neišlošę politikoje, neblogai atsilošia ekonomikoje. Visų pirma, tos ES direktyvos, kurios labiausiai reikalingos Alandų saloms, ilgiausiai buvo vilkinamos priimti, nors Suomija ir laikoma paklusniausiu Briuselio mokiniu.

Yra vienas reikšmingas salų ekonominis silpnumas — jų priklausymas nuo vienos šakos — jūrų laivininkystės, pirmiausia keleivinių laivų linijų. Ši sfera saloms atneša daugiau nei trečdalį BVP, jos dėka darbą turi 13,4 proc. salos darbingo amžiaus žmonių.

Tokiame fone darosi aišku, kodėl didelį Alandų susirūpinimą sukėlė, pvz., Helsinkio atsisakymas paklusti ES direktyvoms, leidžiančioms apmokestinti ne gaunamų laivų pelną, bet jų tonažą. Briuselis siūlo dar vieną mokesčių reformą: sugrąžinti jūrų kompanijoms iš jūrininkų uždarbio išskaitomą darbdavių mokesčio dalį.

Suomijos finansų ministerija paskaičiavo, kad tokiu atveju šalies biudžetas prarastų 80 mln. dolerių. Tačiau kitos šalys nutarė vykdyti šias jūrų lengvatų direktyvas. Rezultatas: Alandų laivynas palaipsniui keičia laivų vėliavas ir tuo pačiu persibazuoja į Švediją, kuri tokias lengvatas sutinka suteikti.

Suomių susierzinimą galima suprasti: Alandų gyvenimo lygis, atlyginimai, socialinė gerovė yra aukštesnė negu kontitentinės Suomijos, nedarbas — mažesnis. Klastingi alandiečiai, beje, ir į Europos Sąjungą įstojo su reikšmingomis išlygomis.

Tuo metu, kai visos Europos šalys panaikino „tax—free" prekybą vidaus maršrutuose, Alandų salos pareiškė, kad be jos sugrius jų ekonomika. Tokiu būdu jiems buvo leista neprisijungti prie bendro muitų susitarimo ir dabar didieji laineriai „Silja Line" ir „Viking Line", plaukdami iš Helsinkio į Stokholmą būtinai išliaužia į kuklų Marienhamno uostą, pailgindami maršrutą dviem valandomis. Alandiečiai kaip mat pasinaudoja šia atplaukusia bemuitine parduotuve.

Vis dėlto bendraeuropinės ekonominės problemos beldžiasi ir į tylius Alandų salų užutekius. Vien iš atplaukiančių laivų neišgyvensi, kuo gi dar užsiimti? Turizmas, neimli darbo jėgai gamyba, aukštųjų technologijų įmonės — štai Alandų perspektyva. Tačiau iškilo ir kita aktuali problema. Alandams reikia daugiau gyventojų. Bet svetimųjų nesinori, o darbo jėgos trūksta.

Nepaisant visų pilietybės apribojimų, salose pradėta vykdyti speciali programa „Gyventi ir dirbti Alanduose". Taip siekiama pritraukti naujų gyventojų ir ne tik iš Europos Sąjungos. Iškeltas uždavinys: 2010 m. salų gyventojų skaičius turi padidėti iki 30,000. Tai reiškia, kas kasmet turi atsirasti 400 naujų gyventojų, tiesa, 100 iš jų — padidėjus pačių alandiečių gimstamumui.

Tačiau visiems ketinantiems atsiliepti į Alandų kvietimą, būtina laikytis, taip sakant, lojalumo švedų kalbai, nes, jeigu jai iškils pavojus, bet kuriam persikėlėliui kelias bus uždarytas. Taigi beveik kaip kelyje į rojų: gyvenimas ir ten, ir Alanduose gražus, bet abiems adresais patekti nelengva.

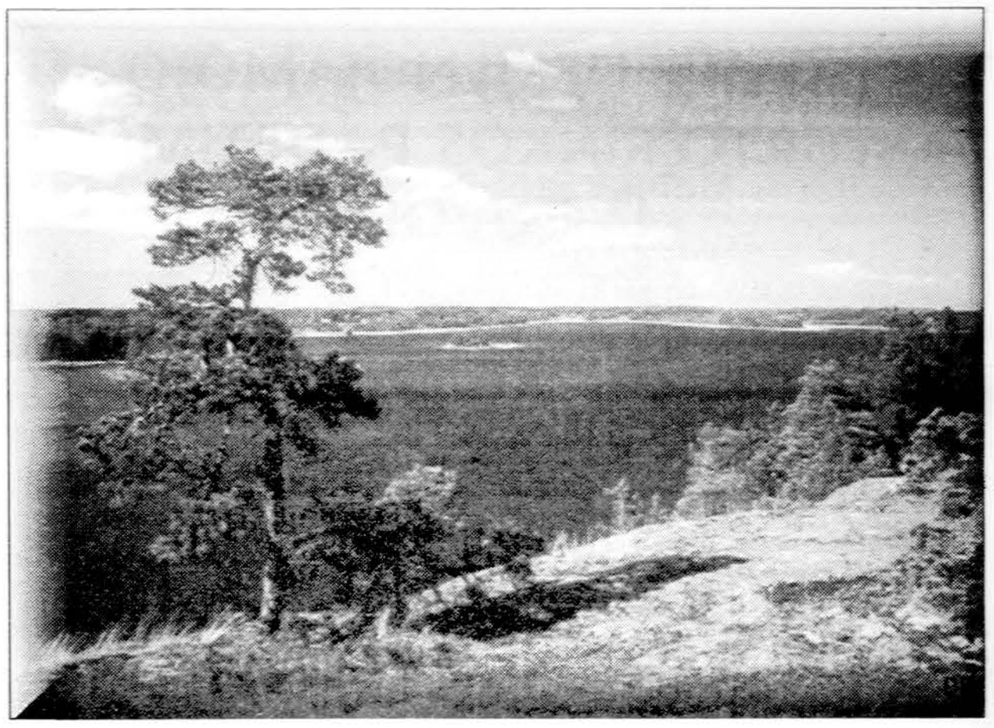

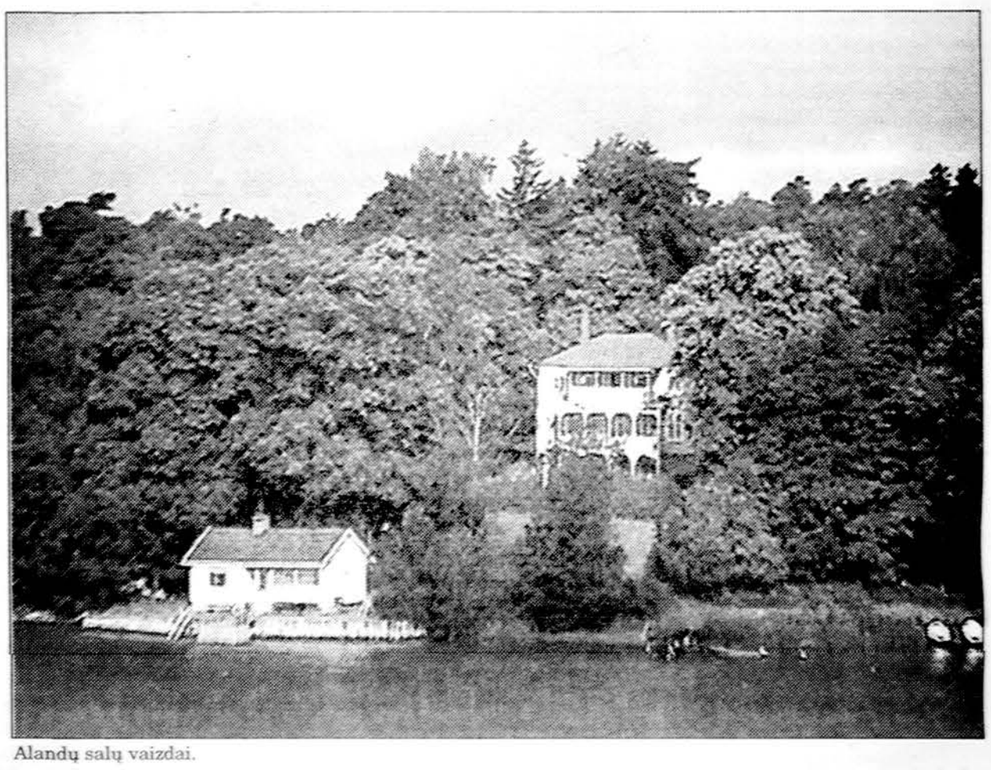

Alandų salų vaizdai.

MOKOMĖS IŠ HOLLYWOOD

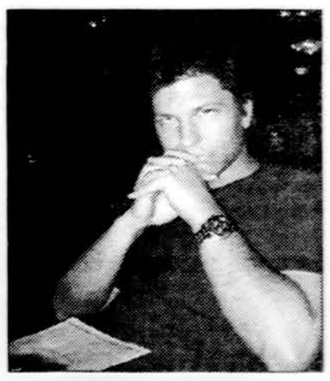

DARIUS UDRYS

Viena svarbiausių Vakarų bendrovių ir organizacijų veiklą reglamentuojančių normų — tai bendrovės arba organizacijos vadovo atsakomybė organizacijos valdybai. Tokios atsakomybės reikalauja ir parlamentinė valdžios sistema, kur ministrą pirmininką skiria ir atšaukia parlamentas, kur ministras pirmininkas privalo dažnai atsiskaityti parlamentui, laimėti ir išlaikyti parlamento pasitikėjimą. Parlamentai, bendrovių valdybos ir panašių institucijų tikslas — kontroliuoti vadovybės veiklą, patarti, pakoreguoti, peržiūrėti, ir, esant reikalui, sudrausti, siekiant veiksmingo ir naudingo valdymo.

Nepaslaptis, jog tokia sistema nevisad veikia idealiai. Kadangi organizacijų, bendrovių ir valstybių bei vyriausybių vadovai dažnai tokiais atvejais įgija didžiulę įtaką, kuria disponuodami gali paveikti būtent tas institucijas, kurių užduotis — juos kontroliuoti, sistemai sutrikus įmanoma atsakomybės ryšius apsukti vos ne 180 laipsnių, paverčiant valdybos ar panašias institucijas vadovo „pudeliais", tuo sunaikinant svarbią vadovo veiklos kontrolės priemonę ir praktiškai sukuriant minidiktatūrą.

Panašu, kad — kaip ir daugelyje bendrovių ir organizacijų — taip vyksta „Peliuko Mikio" bendrovėje Walt Disney. Jos verslo vadovas Michael Eisner, kaip pažymima verslo dienraštyje „Wall Street Journal", jau seniai su bendrovės valdyba nesiskaito, laikydamas ją paprasčiausia „užantspauduotoja" — t.y., nekritiška savo nutarimų patvirtintoja. Kadangi kai kurie valdybos nariai tuo pat metu bendrovei dirba ir yra Eisner pavaldūs, nesunku įsivaizduoti, kaip Eisner savo autoritetą valdyboje sustiprina ir išlaiko.

Ką bemanytumėme apie Eisner valdymą ir to rezultatus (nemažai žmonių nuogąstauja, jog bendrovės gamyba jau kurį laiką prastėja, bent jau negerėja), toks atsakomybės apvertimas kojom aukštyn tikrai negali būti gerai pačiai bendrovei, jei remiamės principu, kurį patvirtina žmonijos patirtis, kad vieno asmens nevaržoma valdžia veda į stagnaciją, korpuciją ir netgi neteisingumą. Iš tokių darbo santykių kūrybiški, geri darbininkai dažnai pabėga, lieka daugiausiai neišradingi, bet paklusnūs darbininkai.

Kai kurie bendrovės Disney direktorių valdybos nariai mėgina susigrąžinti balsą bei objektyvumą svarstant bendrovės ateitį ir gerovę. Jiems pavyko išgauti iš Eisner įsipareigojimą atsistatydinti. Bet čia, vėlgi, atsiskleidžia įdomūs dalykai, iš kurių galima pasimokyti, kaip „mini — diktatoriai" nepaleidžia iš savo rankų valdžios ir nenulipa nuo scenos be visiems nemalonaus perversmo.

Pirma Eisner pareiškė atsistatydinsiąs tik už dvejų metų. Likdamas patalpose, Eisner galės toliau įsakinėti valdybai bei savo pavaldiniams, tuo, kaip rašo verslo dienraštis, nubaidydamas kūrybiškiausius ir gabiausius bendrovės darbininkus, žlugdydamas dabartinių darbuotojų moralę ir trukdydamas bendrovei pritraukti naują, energingą, dinamišką vadovą, kuris galėtų spręsti dabartinius ir ateities iššūkius. Dar du Eisner valdžios metai garantuos tolesnę stagnaciją, o stagnacija — pažangos nebuvimas — praktiškai lygus organizacijos žlugdymui.

Negana to, Eisner dar mėgina įpiršti valdybai savo statytinį — paklusnų savo leitenantą Bob Iger — kaip įpėdinį, tuo siekdamas išsaugoti savo įtaką pasitraukus nuo scenos. Apskritai toks postų „paveldėjimas" yra nesveikas reiškinys, nes vadovus reikia rinkti ne pagal jų asmeniškus, pataikūniškus ryšius su buvusiais vadovais, o atsižvelgiant į jų sugebėjimus, protą ir ateities viziją.

Bet Disney pavyzdys — dar blogesnis. Mėginama valdybai įsiūlyti žmogų, kuris greičiausiai tiesiog vykdys nuversto buvusio vadovo nurodymus. Tuo buvęs vadovas iš tiesų ir lieka vadovu. Tačiau, kaip pažymi bendrovės kūrėjo Walt Disney sūnėnas Roy Disney, vargu ar tokia išeitis gali būti naudinga taip valdomai bendrovei. O tokios privilegijų bei paveldimų titulų sistemos yra būtent tai, su kuo demokratijų steigėjai ir veiksmingo valdymo šalininkai nuolat kovoja.

Tokia pat žala, kokią postų paveldėjimas bei kontroliuojančių institucijų prievartavimas, atsakomybės ryšių apvertimas kojom aukštyn sukelia valstybėms, padaroma ir taip valdomoms bendrovėms bei organizacijoms.

Straipsnio autoriui pastabas galima siųsti adresu udrys@hotmail.com

GETEBORGO KNYGŲ MUGĖJE — LIETUVIŲ POEZIJA IR DŽIAZAS

Rugsėjo 23 d. Geteborge prasidėjusioje knygų mugėje Lietuva pristato trijų žinomų poetų — Gintaro Grajausko, Antano A. Jonyno ir Kornelijaus Platelio kūrybą.

Jau antrąjį mūsų šalies prisistatymą didžiausioje Šiaurės šalyse knygų mugėje rengia viešoji įstaiga „Lietuviškos knygos", Lietuvos institutas, Lietuvos leidėjų asociacija ir Lietuvos ambasada Švedijos karalystėje.

Lietuva kitais metais bus pagrindinė Geteborgo knygų mugės viešnia. Šių metų pagrindinė mugės viešnia — Didžioji Britanija, pristatanti garsiausius savo rašytojus.

Penktadienį mugės „Poezijos kambaryje" svečiavosi ir savo kūrybos ištraukas skaitė lietuvių poetai Gintaras Grajauskas, Antanas A. Jonynas ir Kornelijus Platelis. Šeštadienį šie poetai, kartu su Latvijos, Estijos ir Švedijos kūrėjais, pristatė savo kūrybą renginyje „Žodis ir garsas iš Baltoskandijos".

Sekmadienį G. Grajauskas, A. A. Jonynas ir K. Platelis susitiko ne tik su poezijos, bet ir džiazo mėgėjais. Renginyje grojo Petras Vyšniauskas ir švedas Bobo Stensson bei Egidijaus Buožio džiazo kvartetas.

Taip pat sekmadienį specialioje spaudos konferencijoje „Lietuva — Geteborgo knygų mugės 2005 viešnia" buvo pateikti kitų metų Lietuvos prisistatymo mugėje programos pagrindiniai akcentai bei Lietuvos literatų ir leidėjų kūrybos ir veiklos situacija. Šįmet Lietuvos kultūros ministerija sudarė darbo grupę, kuri jau pradėjo rengti Lietuvos literatūros ir kultūros pristatymo mugėje koncepciją.

Tarptautinėje Geteborgo knygų mugėje savo leidyklas pristato apie 1,000 leidėjų iš įvairių šalių. Mugėje rengiamos ir tarptautinės seminarų programos, kuriose dalyvauja Nobelio literatūros premijos laureatai, pristatoma įvairių šalių rašytojų kūryba, rengiamos diskusijos aktualiomis literatūros, kultūros ir politikos temomis.

(Elta)

DOMISI NEKILNOJAMOJO TURTO RINKOS PADĖTIMI LIETUVOJE

KĘSTUTIS PRANCKEVIČIUS

Ne tik Lietuvos, bet ir užsienio šalių gyventojų dėmesį per pastaruosius porą metų patraukė gerokai išsiplėtusi statybų apimtis įvairiuose mūsų šalies regionuose. Lietuvos statybininkų asociacijos duomenimis, statybininkai per metus vidutiniškai atlieka darbų už 430–450 mln. litų.

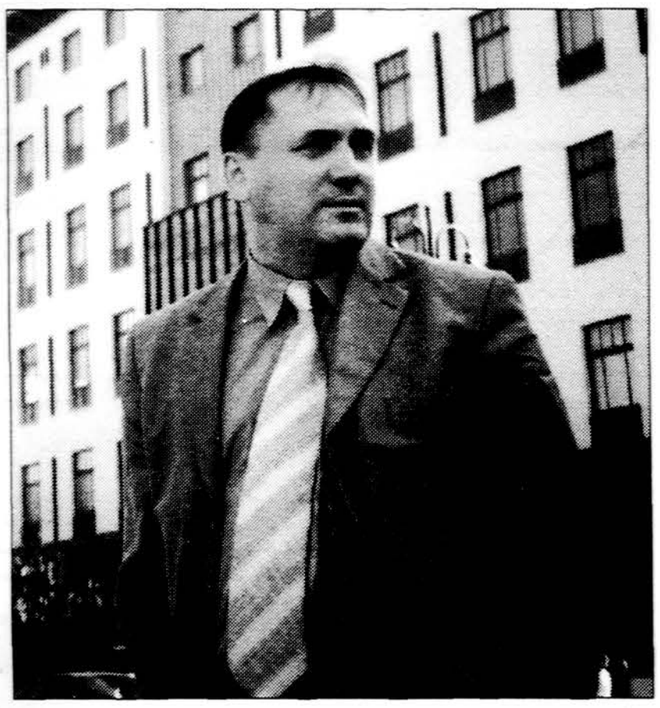

Vidutinių ir smulkiųjų nekilnojamojo turto agentūrų asociacijos prez. Gediminas Bareika.

Antano Tumėno nuotr.

Didžiausias statybų vyksmas — Vilniuje

Daugiausia statybų rinka augo dėl komercinių ir biuro pastatų statybos Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos regionuose. Lietuvos statybininkų asociacijos prezidento **Adakrio Šeštakausko** teigimu, per keletą metų gerokai pasistūmėjo ir gyvenamųjų namų statyba. Ypač ji juntama mūsų šalies sostinėje.

Pasak A. Šeštakausko, didesnė dalis — kone pusė visų Lietuvos investicijų, — tenka būtent Vilniui, jo apskričiai, todėl nieko nuostabaus, kad didžiosios statybos vyksta sostinėje. Į Vilnių, tikėdamiesi didesnių atlyginimų, iš įvairių Lietuvos rajonų ir vyksta gausūs statybininkų būriai.

Šio verslo srities specialistai pripažįsta, jog statybų rinkoje iš tiesų vyksta atkakli ir įnirtinga konkurencija — joje laimi tie, kas sugeba pastatyti greičiau ir pigiau, taip pat laiku pajaučia naujų paklausos–pasiūlos pokyčius. Be abejo, anot asociacijos vadovo, ne mažiau svarbu kokias paslaugas parduodamose ar išnuomojamose patalpose sugebama įdiegti ir tuo pačiu jas pasiūlyti klientams. Taigi, išsiaiškinti vartotojų poreikius šiandien ir yra bene esminis statybos specialistų, jos projektuotojų rūpestis.

Pajudėjo ir žemės prekybos rinka

Į Lietuvą atvykstantiems JAV, Kanados, kitų turtingų užsienio valstybių verslininkams rūpi sužinoti apie nekilnojamojo turto rinkos padėtį mūsų šalyje, taip pat stengiamasi iš įvairių specialistų išgirsti savalaikes prognozes ir t.t. Vidutinių ir smulkiųjų nekilnojamojo turto agentūrų asociacijos prezidentas **Gediminas Bareika** mūsų dienraščiui pabrėžė, kad nekilnojamojo turto kainos kyla pagal ciklus, t.y. jos tai pakyla, tai krenta priklausomai nuo įvairių bendrą ūkio rinką sąlygojančių ekonominių faktorių.

„Iki gegužės 1 dienos, t.y. iki įstojimo į Europos Sąjungą (ES), nekilnojamojo turto rinkoje, kaip niekad, kilo didelis ažiotažas. Ypač kainos kilo didžiausiuose šalies miestuose. Butai Vilniuje pabrango iki 25 proc. Tačiau šiuo metu nekilnojamojo turto rinka stabilizuojasi. Kaip pagrindinę kainų kilimo priežastį galima įvardinti tai, kad Lietuvoje yra vienos mažiausių palūkanų normų už bankų teikiamus kreditus, lyginant jas su kitomis Europos valstybėmis. Sąlygas kainų kilimui sudarė ir tai, kad pastaruoju metu padaugėjo investicijų iš kitų šalių, taip pat šiemet, liepos 15 d. priimtas įstatymas, leidžiantis žemės ūkio paskirties žemę pirkti ir juridiniams asmenims. O tai gerokai išjudino žemės prekybos rinką", — teigė G. Bareika.

Remiantis Vidutinių ir smulkiųjų nekilnojamojo turto agentūrų asociacijos duomenimis, šiuo metu butų rinka stabilizuojasi. Pavyzdžiui, sostinės miegamuosiuose rajonuose naujos statybos buto su daline apdaila 1 kv. m kaina 2,300–3,000 Lt. Senesnių butų kainos šiuose rajonuose maždaug yra tokios: vieno kambario — nuo 70,000 iki 80,000 Lt; dviejų kambarių — nuo 110,000 iki 130,000 Lt. Naujos statybos butai sostinės centre yra kur kas brangesni. Štai už 1 kv. m gali tekti mokėti nuo 3,500 iki 10,500 Lt. Stabiliai butų kainos kyla ir Senamiestyje. Senuose namuose 1 kv. m kaina siekia nuo 4,000 – 8,000 Lt.

Senųjų Lietuvos sostinių trauka

Pastaraisiais metais nuolat kyla ir žemės kainos. G. Bareikos pateiktomis prognozėmis, manoma, kad jos kils tol, kol pasieks kitų Europos miestų kainų lygį. Šiuo metu aras žemės Vilniaus centre kainuoja nuo 100,000 iki 300,000 Lt už arą žemės. Naujuosiuose sostinės rajonuose kainos kyla nuo 35,000 iki 100,000 Lt už arą. Beje, Žirmūnuose kainos jau siekia apie 100,000 Lt už arą, prie Santariškių — iki 35,000 Lt, Turniškėse — 80,000 Lt už arą. Gyvenamoji statyba labiausiai vystosi Ukmergės, Molėtų kryptimis. Kainos siekia 6,000 Lt už arą. Nauja investicijų erdvė atsirado visai neseniai, įtraukus Kernavę į UNESCO sąrašą. Kainos šioje buvusioje senojoje Lietuvos sostinėje ir jos apylinkėse pastebimai pakilo. Sodybų kainos šiose apylinkėse dabar siekia 120,000 Lt, nors dar prieš metus tebuvo vos 50,000 Lt.

„Atgimusi Dvipolio idėja įtakoja kainų kilimą prie magistralės (ties Vieviu), jungiančios Vilnių ir Kauną. Čia jau baigiamas įrengti amerikiečių itin mėgstamas golfo aikštynas. Beje, Trakų rajone kainos taip pat pakankamai didelės — žemė vidutiniškai kainuoja 110,000 Lt už hektarą. Įdomu pabrėžti, jog šiuo metu namą Vilniaus priemiestyje galima nusipirkti už 300,000 – 400,000 Lt. Sostinės centre namas jau kainuos nuo 1 mln. 500,000 iki 6 mln. Lt. Tuo tarpu komercinių patalpų kainos už 1 kv. metrą centrinėje miesto dalyje — Gedimino prospekte, Vokiečių, Didžiosios bei Vilniaus gatvėse jau siekia nuo 25,000 iki 50,000 Lt. Sparčiai jų kainos auga ir pajūryje — Klaipėdoje, Palangoje — šiuo metu ten kainos panašios kaip ir Vilniaus mieste", — sakė G. Bareika.

Daugelį verslo žmonių domina, kaip pasikeis padėtis nekilnojamojo turto srityje po euro įvedimo. Šios srities specialistai prognozuoja, kad Vilniaus miesto centre kainų santykis litais ir eurais bus 1:1. Toliau nuo sostinės centro kainų santykį prognozuoti jau kur kas sunkiau.

Mūsų pašnekovas G. Bareika priminė, jog šiuo metu galioja beveik prieš metus įvestas 15 proc. pelno mokestis po trijų metų nuo įsigijimo parduodant nekilnojamąjį turtą. Be to, ateityje planuojama dar įvesti ir nekilnojamojo turto mokestį, kurį tiek mūsų šalies, tiek užsienio verslininkai sutiks gana nepalankiai.

„Lietuvai tapus visateise Europos Sąjungos nare, ES valstybių piliečiai jau pradėjo pirkti sodybas ir sklypus prie mūsų šalies ežerų, kitose gražiose vietovėse. Investicijos į nekilnojamąjį turtą Lietuvoje turi iš tiesų puikias perspektyvas. Nepamirškime, kad Lietuvoje kol kas sėkmingai vystomas ir kaimo turizmas", — teigė Gediminas Bareika.

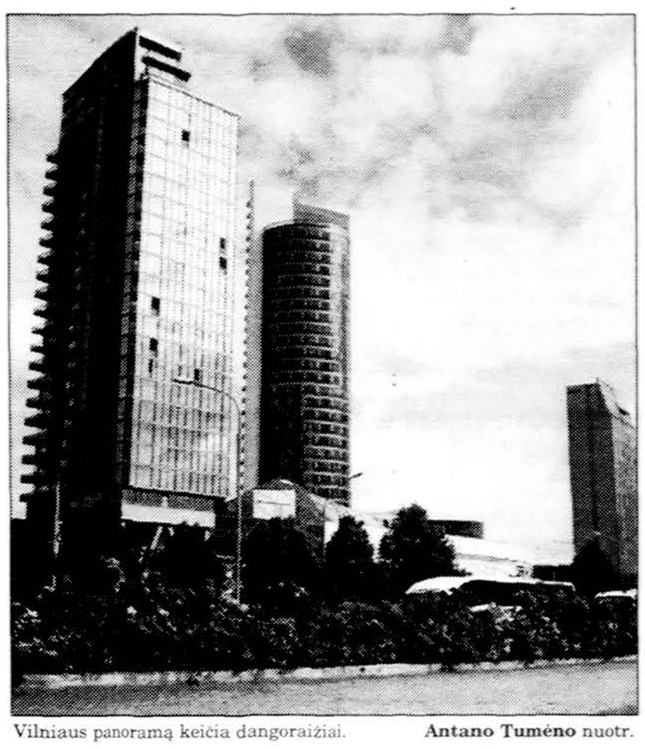

Vilniaus panoramą keičia dangoraižiai. **Antano Tumėno** nuotr.

Vilniaus senamiestis. **Antano Tumėno** nuotr.

KITU ŽVILGSNIU

Vytautas V. Landsbergis (kino režisierius)

FANTAZIJA: LIETUVOS ATEITIES MOKYKLA

Pasaulinėje pedagogikoje yra gerai žinomas toks reiškinys, kaip pedagoginis eksperimentas, nes nieko nėra amžino ir viskas labai greitai keičiasi, kinta. Kiekvienoje šalyje ar tautoje turi egzistuoti koks nors pedagoginis avangardas, nes daugelis mokymo metodikų, kurios puikiai tiko prieš dvidešimtį metų, šiandien jau atrodo beviltiškai pasenusios. Liūdnas pavyzdys — griežta, vos ne sukarinta sovietinė (opozicijų) pedagogika, kai mokytojas ir mokinys būdavo tarsi priešingose barikadų pusėse, kai dažnai kompleksuotas, nelaimingas mokytojas stengdavosi žūtbūt palaužti, pažeminti nepaklusnų mokinį. Man ir pačiam, kažkuria prasme, teko būti tokios „pedagogikos" auka, kai iš gyvenimo palaužtų, nelaimingų isteriškų mokytojų nesugebėjau perimti kelių labai svarbių mokslų... Arba vėlesnė — rutininė, abejingumo pedagogika, kai mokytojas turi per daug kitų asmeninių rūpesčių gyvenime, kad dar spėtų rūpintis mokiniais ar pats tobulintųsi. Ši pedagogikos rūšis, regis, Lietuvoje gana populiari ir šiandien...

Daug drąsesnių, novatoriškų mokyklų egzistuoja nūdienėje Rusijoje, Europoje. Lietuvoje jų lyg ir mažiau. Koks yra nūdienos mokytojas — ar tai pavargęs, mažą atlyginimą gaunantis nepasisekęs verslininkas, ar visgi kunigas, dvasininkas, žynys. Kur jaunimo nudvasėjimo, sumaterialėjimo, netgi žiaurumo priežastys? Negi blogos pedagogikos priežastys vien tik mažuose piniguose? Ir kokį atlyginimą tada turi gauti žynys ar motina Teresė, kad gerai dirbtų savo darbą? (Be to, juk niekas neverčia šios profesijos imtis, yra ir pelningesnių užsiėmimų.) Perfrazavus seną liaudišką patarlę „Obuolys nuo obels netoli rieda", galima sakyti, kad juo aukštesnė obelis, tuo jos obuoliai toliau nuriedės. Taigi — obelis (mokytojas) ir pati turi stiebtis, augti, vystytis. Kitas dėsnis yra užrašytas Šventajame Rašte — „Negalima naujo vyno pilti į senus vynmaišius". Negalima naujų mokinių mokyti pasenusiomis metodikomis. Gal tik vienintelė metodika yra amžina ir nekintanti — tai meilė. Ji visada veikia garantuotai:

Meilė kantri, meilė maloninga, ji nepavydi;

Meilė nesididžiuoja ir neišpuiksta,

Ji nesielgia netinkamai, neieško savo naudos,

Nepasiduoda piktumui, pamiršta, kas buvo bloga,

Nesidžiaugia neteisybe, su džiaugsmu pritaria tiesai.

Ji visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa ištveria.

Meilė niekada nesibaigia.

Iš apaštalo Pauliaus „Laiško korintiečiams".

Pastaruoju metu ėmė rastis nemažai informacijos apie naująsias, vadinamas humanistinės pedagogikos mokyklas, kurių rezultatai stulbinantys — pvz., akademiko Ščetinino vadovaujama mokykla Krasnodaro krašte, kur, anot liudininkų, sukuriama tokia gerumo, meilės, savitarpio supratimo ir nesipriešinimo atmosfera, kad mokiniai būdami 12–13 metų, jau ne tik gimnazijos programą pabaigia, bet ir kelis universiteto kursus. Ir tai nėra kokie nors ypatingi vaikai! Vaiko sąmonė yra neribotų galimybių kompiuteris — jei tu jį moki atverti, pažadinti, neužblokuoti... O pagrindinė visų šių eksperimentinių mokymųsi sąlyga — gera, meilės sklidina atmosfera, kaip saldžiai tai beskambėtų.

Tad gal ir teisus yra Viktoras Agurkichas „Dvyračio žyniose" teigdamas, kad Lietuvoje „vaizdzialis nekoks". Ir paskui jau realybėje pridurdamas, kad lietuviai išvis savo krašte patys susitvarkyti negeba. Gal iš tiesų gali įvykti toks netikėtas paradoksas — pvz., jei atėjęs į valdžią ponas Viktoras imtų propaguoti eksperimentines, humanistinės pedagogikos idėjas, kurios taip populiarios jo gimtojoje Rusijoje. Gal ir mes tąsyk užsiugdytumėme generaciją nebe „tupų" žurnalistų, jei ir mūsų mokyklose būtų skiepijami aukštesni dieviški pajutimai, harmonija, meilė... O mokytis ten tikrai yra iš ko. Pavyzdžiui, garsusis pedagogas Šalva Amonašvilis, kaip neseniai lietuvių kalba išleistoje nuostabioje knygoje į mokytojus kreipiasi šitaip:

„Brangūs bičiuliai, kolegos mokytojai! Na, kodėl mums nepragyventi savo pedagoginio gyvenimo kaip dvasios didvyriams? Mūsų mokiniai laukia mūsų — dvasios didvyrių. Jie labiau myli mokytojus — dvasios didvyrius. Labiausiai su jais suartėja dvasininkai. Labiausiai prie jų veržiasi ir jais seka. Mokytojai — dvasios didvyriai — vaikų likimo gelbėtojai mūsų sudėtingais laikais". (Š. Amonašvilis „Kodėl mums negyventi kaip dvasios didvyriams", p. 103)

Ši knyga, beje, galėtų (turėtų?) tapti kiekvieno lietuvio pedagogo parankine knyga, jei obelis norėtų augti, o nesidžiaugtų prieš dešimtmetį užaugintų obuoliukų skonio prisiminimais...

Anykščių koplyčioje neseniai vyko puikus seminaras, kurio metu buvo kalbama apie naująsias pedagogines sistemas Rusijoje. Mokytojų seminare tebuvo vienas kitas. Kodėl? Kyla klausimas — o kuo tada gali mokytojas uždegti savo mokinius, jei pats yra pavargęs ir prigesęs... Aišku — ne visur taip, kiekvienoje mokykloje yra ir labai gerų mokytojų, tačiau savo nacionalinio pedagoginio avangardo lyg ir neturime. O gal tik man — besižvalgančiam pro gelstančius Anykščių šilelio lapus — jo nesimato. Jei kartais Lietuvoje jo dar nėra (bet tuo aš nesu tvirtai įsitikinęs, nes nesu specialistas, o tik vartotojas — t.y. kelių moksleivių tėvas), tai galima pasiskolinti iš kaimynų — juk tame nėra jokios politikos, jokios konkurencijos.

Apibendrindamas Anykščių seminaro metu (ir po jo) išgirstas mintis, visa tai surašiau į dešimt tezių — tarsi kokį metodinį scenarijų fantastiniam dokumentiniam filmui apie Lietuvos ateities mokyklą:

1. Mokytojas yra Meilė. Žinios yra antra pagal būtinumą mokytojo savybė.

2. Mokytojas yra pagarba mokiniui, kaip Dievo kūriniui. Mokymo aktas yra sakralus reiškinys tarp dviejų lygiaverčių partnerių. Gal netgi mokytojas yra žemėliau — jis yra laiptelis mokiniui. Juk ir Kristus savo mokiniams plovė kojas. (Rekomendacinis pasiūlymas — brangūs mokytojai, nuplaukite prieš šv. Velykas savo mokiniams kojas.)

3. Mokytojas (sąrašą, beje, galima plėsti — politikas, kunigas, menininkas ir t.t) kuria Meilės erdvę, kurioje nėra skausmo, baimės, dominavimo, paniekos, pagiežos, nusivylimo, prievartos. Žinios tuo būdu tampa viena iš džiaugsmingo savęs ir Dievo pažinimo formų.

4. Mokytojas prieš rugsėjo 1–ąją neakivaizdžiai susipažįsta su naujais mokiniais — iš nuotraukų, per tėvus ir pan. Tai daroma tuo tikslu, kad pirmąją mokyklos dieną jis galėtų pagarbiai pasitikti savo išsvajotus mokinius prie klasės durų ir, kreipdamasis vardu, kiekvienam jų paspausti ranką.

5. Mokytojas, kuris pamokos metu nesišypso, yra atleidžiamas iš darbo, nes sukuria nepatrauklaus, neširdingo mokymosi atmosferą.

6. Mokytojai ir mokiniai yra vertinami arba nevertinami vienodai — jei mokytojas mokiniams išveda trimestro pažymį, tai ir mokiniai analogiškai trimestro gale išveda pažymius mokytojams. Gali būti netgi dveji pažymiai — dalyko dėstymo ir elgesio. Tai akstinas mokytojams stengtis tobulėti. (Arba lygiai taip pat galima būtų nevertinti vieniems kitų, o siekti, kad žinios (balai) savaime būtų aukščiausios kokybės. Nes — negi gero mokytojo mokiniai gali mokytis ne dešimtukais?)

7. Be to, kaip papildomas akstinas mokytojams stengtis — galėtų būti ir finansinė išraiška — pvz., priedas prie atlyginimo mokinių mylimiems ir mėgstamiems mokytojams.

8. Mokytojas, kuris pasako vaikui „tu nemoki", yra pats dėl to kaltas ir jam būtų geriau pasiieškoti kito darbo.

9. Mokytojas formuluoja klausimus, užduotis, o ne liepia išmokti kažkieno kito mintis.

10. Mokytojas skatina mąstymą, paremtą amžinybės dėsnių suvokimu, visatos grožio pajautimu. Nesvarbu, kokį dalyką jis dėstytų — chemiją, literatūrą ar anglų kalbą.

VYSKUPAS J. TUNAITIS ŠVENČIA KUNIGYSTĖS 50—METĮ

Vyskupas Juozas Tunaitis švenčia auksinį kunigystės jubiliejų. Rugsėjo 12 d. sukako 50 metų, kai Vilniaus arkivyskupo augziliaras ir generalvikaras — vyskupas Juozas Tunaitis buvo įšventintas kunigu.

J. Tunaitis gimė 1928 m. Rokiškio rajone, Salų parapijos Davainiškio kaime, valstiečių šeimoje. Mokėsi Salų pradžios mokykloje, vėliau — Rokiškio gimnazijoje, kurią baigė 1949 m. aukso medaliu. 1949—1950 m. studijavo Vilniaus universiteto Fizikos — matematikos fakultete matematiką ir astronomiją.

1950 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją, kurią baigęs 1954 m. rugsėjo 12 d. vyskupo Kazimiero Paltaroko buvo įšventintas kunigu. Dirbo administratoriumi Palūšėje ir Dubičiuose, Dūkšto parapijos klebonu, vikaru —adjutoriumi Vilniaus Šv. Mikalojaus parapijoje, vėliau tapo šios parapijos klebonu.

Nuo 1980 m. J. Tunaitis ėjo Vilniaus arkivyskupijos kurijos notaro, tribunolo teisėjo, vėliau — viceoficiolo pareigas. 1980 m. buvo paskirtas Šventojo Tėvo rūmų kapelionu. 1989 m. tapo Vilniaus arkivyskupijos kurijos kancleriu.

Rugsėjo 9 d. jubiliatas aukojo padėkos šv. Mišias Vilniaus arkikatedroje su broliais kunigais. Rugsėjo 11 dieną vyskupas J. Tunaitis pakvietė į padėkos šv. Mišias Vilniaus arkikatedroje visus tikinčiuosius, kuriuos sutiko savo ilgame ganytojo kelyje.

(Elta)

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

LONDONAS

Siekdama apsaugoti britus nuo nutukimo, Didžiosios Britanijos valdžia uždraudė gaminti šalyje didelius šokoladinius batonėlius „Crunchie", „Boost", „Mars" ir „Snickers", rašo britų dienraštis „The Daily Telegraph". Konditerijos bendrovės „Cadbury" ir „Masterfoods" jau sutiko nuo 2005 m. pradžios atsisakyti didžiausių batonėlių gamybos pagal Didžiosios Britanijos maisto produktų ir gėrimų federacijos (FDF) sprendimą, kurį sveikatos apsaugos ministerija patvirtins šį rudenį. Šis sprendimas taikomas tiktai ypač dideliems konditerijos gaminiams, kurie, sprendimo autorių nuomone, kelia didžiausią pavojų gyventojų sveikatai.

ROMA

Dvi italės, kurias prieš tris savaites Irake pagrobė islamistai, yra gyvos, ir Jordanija mėgina jas išlaisvinti, pareiškė Jordanijos karalius Abdullah interviu laikraščiui „Corriere della Sera". Grupuotė, pasivadinusi „Džihado organizacija", praėjusią savaitę paskelbė, kad nužudė dvi itales Simona Pari ir Simona Terretta, dirbusias vienoje humanitarinių organizacijų Irake. Italijos vyriausybė atmetė šį pareiškimą kaip nepatikimą. Karalius Abdullah taip pat paragino nutraukti „nemokamą reklamą", kurią žiniasklaidos priemonės suteikia ekstremistų grupuotėms.

OSLO

Norvegijos oro eismo kontrolierių streikas pirmadienį visiškai paralyžiavo oro eismą Oslo „Gardermoen" oro uoste. Oro uosto šaltinių teigimu, sostinėje nuo streiko pradžios nepakilo ir nenutūpė nė vienas lėktuvas. 11 val. ryto visi oro eismo kontrolieriai pareiškė negaluoją ir paliko savo darbo vietas. Anot oro uosto šaltinių, masiškai nedarbingumo pažymėjimus gavę oro eismo kontrolieriai protestuoja prieš numatomą Norvegijos civilinės aviacijos tarnybos sprendimą uždaryti kelis oro kontrolės centrus pietinėje Norvegijos dalyje ir sutelkti visą šią veiklą viename centre į pietvakarius nuo Oslo.

ZURICH

Šveicarijos rinkėjai sekmadienį atmetė pasiūlymus sušvelninti pilietybės gavimo taisykles, kad šveicariškus pasus lengviau galėtų gauti imigrantų vaikai ir vaikaičiai. Šie referendumo rezultatai laikomi dar viena Šveicarijos dešiniųjų pergale. Šiuos pasiūlymus atmetė atitinkamai 57 proc. ir 52 proc. rinkėjų. Dabartinė pilietybės suteikimo tvarka Šveicarijoje yra viena pačių sudėtingiausių Vakarų Europoje: užsienietis šalyje turi gyventi ne mažiau kaip 12 metų, o 2 metai, kuriuos Šveicarijoje gyveno asmuo nuo 10 iki 20 metų amžiaus, prilyginami vieneriems. Be to, kandidatas į piliečius privalo gauti daugybę dokumentų, pažymų, leidimų.

JAV

WASHINGTON, D.C.

JAV vyriausybė artėjant prezidento rinkimams imasi ypatingųjų priemonių, siekdama užkirsti kelią ekstremistų išpuoliams, pirmadienį rašo dienraštis „The Washington Post". JAV atvirai pareiškė, kad planuoja sustiprinti saugumą. Numatoma, kad bus sustiprinta Federalinės saugumo tarnybos vykdoma kontrolė, vietos teisėsaugos pareigūnai griežčiau tikrins asmenis, esančius įtariamųjų susijusių su terorizmu sąrašuose, bus sustiprinta rinkimų apylinkių apsauga lapkričio 2 d. Tačiau, kaip pranešė dienraštis, valdžia neturi kokios nors naujos informacijos apie naujai rengiamus išpuolius Jungtinėse Valstijose.

* * *

Ekonominė ir politinė situacija pasaulyje artimiausiu metu iš esmės pasikeis, rašo JAV dienraštis „The International Herald Tribune" (IHT), prognozuojantis, jog po 20 metų pasaulio ūkyje dominuos Kinija ir Indija. Šių valstybių pirmavimą pasaulyje užtikrins sparti ekonominė plėtra, taip pat esminis sutarčių ir bendradarbiavimo tarp šių šalių padidėjimas. Per pastarąjį dešimtmetį prekybos apyvarta tarp Kinijos ir Indijos padidėjo nuo 300 mln. JAV dolerių iki 10 mlrd. dolerių per metus. Jei Kinija ir Indija pasinaudos šiomis galimybėmis, jos pajėgs išstumti Europos ekonomiką iš pirmųjų vietų pasaulyje. Tačiau, siekdamos pirmavimo pasaulio ūkyje, Kinija ir Indija gali susidurti su rimtomis kliūtimis. Kinijoje labiausiai pažeidžiama yra bankinė sistema, kurią slegia didelė blogų skolų našta. Indijoje vis dar nepakankamai išplėtota infrastruktūra, į kurią investuotojai nėra linkę investuoti.

ARTIMIEJI RYTAI

ISLAMABAD

Pakistano saugumo pajėgų nariai sekmadienį nušovė kovotoją, kuris, kaip įtariama, surengė pasikėsinimą nužudyti prezidentą Pervez Musharraf ir prisidėjo prie vieno JAV žurnalisto nužudymo. Sheikh Rashid Ahmed sakė, kad Amjad Hussain Farooqi, už kurio galvą buvo paskirtas 95,500 litų atlygis, buvo nukautas per susirėmimą šalies pietuose. A. H. Farooqi, kaip įtariama, gruodžio 25 dieną organizavo pasikėsinimą į P. Musharraf, kuris tada vos išvengė mirties. Tai buvo jau antras pasikėsinimas į jo gyvybę per dvi savaites. A. H. Farooqi, kuris priklausė ginkluotai islamistų grupuotei „Harkat-ul-Jihad-e-Islami", per susirėmimą atsisakė pasiduoti ir pareiškė verčiau mirsiąs.

Istorikai: 2-ojo pasaulinio karo pabaigą reikėtų pažymėti...

Atkelta iš 1 psl.

prezidentui nevykti į Maskvą gegužės 9 dieną, nes tai yra Rusijos nacionalinė šventė, kuri neturi nieko bendro su mumis", dėstė A. Nikžentaitis.

V. Adamkus, kaip ir Latvijos bei Estijos prezidentai, yra gavęs Rusijos prezidento Vladimir Putin kvietimą dalyvauti 2005 metų gegužės 9 dieną pergalės kare prieš fašistinę Vokietiją 60-mečio minėjimo renginiuose Maskvoje. Tačiau ši data primena Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių sovietinę okupaciją.

Kol kas Baltijos valstybių prezidentai dar nėra apsisprendę, ar priims Maskvos kvietimą.

A. Nikžentaitis sako, kad nors Antrojo pasaulinio karo pabaiga ne tik Lietuvai, bet ir visoms Baltijos valstybėms reiškė naujos okupacijos pradžią, tačiau tai buvo pasaulinės reikšmės įvykis, be to, Lietuvos teritorijoje žuvo žmonės.

„Mes turime pasižiūrėti į praeitį tokią, kokia ji buvo. Ne mes buvome Antrojo pasaulinio karo metu likimų sprendėjai, bet mūsų teritorijoje vyko kovos, žuvo žmonės. Tad pagrindinis akcentas ir būtų žuvusiems įvairiose pusėse pagarbos atidavimas", sakė jis.

Taip pat istorikas siūlytų pažymėti vietas, kuriose vyko didžiausi ir svarbiausi karo mūšiai.

„Šiuo atveju nereikia bandyti aiškintis kas buvo teisus, o kas kaltas. Tiesiog pažymėti tam tikrus istorijos pėdsakus, kurie ir taip yra matomi, ir kad, mes neužmirštumėme tos tragedijos", teigė A. Nikžentaitis.

Premjero potvarkiu sudarytai darbo grupei priklauso aukšti ministerijų pareigūnai, Vilniaus, Kauno miestų ir Lietuvos savivaldybių asociacijos vadovai, žinomi istorikai. Darbo grupei vadovauti pavesta Kultūros ministerijos sekretoriui Juozui Širvinskui.

A. Nikžentaičiui pavesta parengti mokslinį planą, kuris apibrėžtų, kuo Lietuvai reikšminga Antrojo pasaulinio karo pabaigos sukaktis, kaip šias skaudžias metines derėtų minėti Lietuvoje.

Kauno policininkai įtariami smurtu prieš suimtuosius

Vilnius, rugsėjo 27 d. (BNS) — Seimo kontrolierius Romas Valentukevičius išnagrinėjo ir pripažino pagristu sulaikytojo skundą, kad policijos pareigūnai prieš jį naudojo psichologinį ir fizinį smurtą.

Sulaikytasis skundėsi, kad Kauno kriminalistai miške jam buvo surengę egzekuciją — mušė ir dusino, užgauliojo žodžiais.

Seimo kontrolierius kreipėsi į Kauno miesto vyriausiojo policijos komisariato (VPK) viršininką Algirdą Kaminską, prašydamas kuo skubiau atlikti tyrimą ir įvertinti, ar skunde minimi faktai yra pagrįsti.

T .O., kuris yra suimtas ikiteisminiame tyrime dėl žmogaus nužudymo, Seimo kontrolieriui skundėsi dėl Kauno miesto vyriausiojo policijos komisariato (VPK) Organizuotų nusikaltimų tyrimo tarnybos skyriaus pareigūnų panaudoto smurto prieš jį.

Įtariamasis T. O. rugpjūčio 12 dieną Kauno miesto VPK Kriminalinės policijos Organizuoto nusikalstamumo tyrimo tarnybos (ONTT) pareigūnų iš Jonavos rajono policijos komisariato areštinės buvo atvežtas į Kauno apygardos prokuratūrą apklausai.

Po apklausos trys pareigūnai ir dar vienas, kuris vėliau atėjo į prokuratūrą, vežė T. O. atgal į Jonavos rajono policijos komisariato areštinę.

Važiuojant iš prokuratūros pareigūnai sustojo prie maisto prekių parduotuvės, kurioje apsipirko.

Vėliau važiuojant Jonavos link, pareigūnai pasuko į šoną ir, išvažiavę į miško laukymę, sustojo.

T. O. teigė, kad pareigūnai, išlipę iš automobilio, pradėjo valgyti ir gerti degtinę. Pareiškėjas tvirtino alkoholį vartojus visus keturis pareigūnus, kurie siūlė gerti ir jam, tačiau jis atsisakęs.

Gerdami pareigūnai T.O. liepė liudyti prieš kitą asmenį, užgauliojo jį bei šeimos narius, grasino. Pareigūnams baigus gerti degtinę, T.O. teigimu, tyrėjas ištraukė jį iš automobilio, perdėjo antrankius, rankas stipriai surakindamas už nugaros.

Vėliau T.O. buvo pargriautas ant žemės, daužomas kojomis per padus, kumščiu per nugarą, dusinamas. Egzekucija buvo tęsiama tris kartus su pertraukomis. Vairuotojas tuo metu sėdėjo automobilyje ir spaudė akseleratorių, kad nesigirdėtų triukšmo.

Seimo kontrolierius daro išvadą, kad pareigūnai, vykdydami savo pareigas nesilaikė teisės aktų reikalavimų, galėjo pažeminti sulaikytojo orumą.

A † A
ADOLFINA ČIŽAUSKIENĖ BIEKŠAITĖ

Mirė 2004 m. rugsėjo 25 d., Chicago, IL.

Gimė 1908 m.vasario 3 d. Skuode, Lietuvoje, į Jungtines Amerikos Valstijas atvyko 1948 m., čia išgyveno 55 metus.

Nuliūdę liko: sūnėnas Bronius Brėkšta su žmona Margarita bei jų sūnus Stasys ir dukra Ginta su šeima; sūnėnas Algis Gečas su žmona Dolores ir jų sūnus Gregory bei kiti giminės, gyvenantys Lietuvoje.

A.a. Adolfina bus pašarvota antradienį, rugsėjo 28 d. nuo 4 val. p.p. iki 8 val. vak. Brady-Gill laidojimo namuose, 2929 W. 87th St., Evergreen Park, IL.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugsėjo 29 d. Brady-Gill laidojimo namų koplyčioje, iš kur velionė bus palydėta į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kur 10 val. r. bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a.a. Adolfina bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti „Vaikų viltis" fondui.

Kviečiame visus artimuosius, gimines ir draugus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji.

Su dideliu skausmu pranešame, kad 2004 m. rugsėjo 12 d. staiga mirė mūsų brangus Vyras, Tėvelis ir Senelis

A † A
ANTANAS J. SABALIS

Gimė Lietuvoje, 1929 m. spalio 11 d., Panevėžio apskrityje, Pajestryje. Amerikoje gyveno nuo 1950 metų. Čia baigė St. Louis universitetą, įgydamas elektros inžinieriaus bakalaurą. Pirmas darbas buvo Sperry korporacijoje. Iš čia perėjo dirbti į Grumann korporaciją, į Space Defence Program. Paskutinis darbas buvo General Foods kompanijoje ir čia išdirbo iki pensijos.

Gyveno Woodhaven, N.Y. Mirė Jamaica ligoninėje N.Y., kur išbuvo tik vieną valandą.

Buvo pašarvotas Walker laidojimo koplyčioje Woodhaven N.Y. Laidojimo šv. Mišios buvo Atsimainymo parapijos bažnyčioje Maspeth N.Y. Po šv. Mišių, jo pageidavimu, kūnas buvo sudegintas.

Dideliame liūdesyje liko žmona Aušra, duktė Rita su šeima, sūnus Paulius su žmona Monika, uošvė Ona Barauskienė ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

ĮSIMYLĖJO IŠKALBINGĄ E. NEKROŠIAUS TYLĖJIMĄ

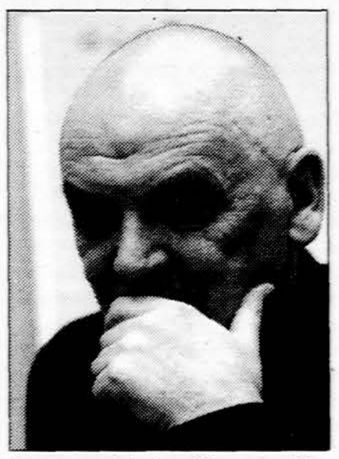

Teatro režisierius Eimuntas Nekrošius.
Tomo Černiševo (ELTA)

Teatro režisierius Eimuntas Nekrošius grįžta į Lietuvą kartu su būriu vienų garsiausių Rusijos aktorių.

Maskvoje pastatytas ir vienu didžiausių Rusijos teatro įvykių tapęs lietuvių režisieriaus spektaklis „Vyšnių sodas", šiais metais pelnęs „Auksinės kaukės" apdovanojimą ir žurnalistų prizą, vienintelį kartą bus rodomas Vilniaus publikai tarptautinio teatro festivalio „Sirenos" programoje.

Rugsėjo 24 d. Nacionalinio dramos teatro didžiojoje scenoje keturių su puse valandų spektaklyje pagal Antono Čechovo pjesę vaidins Liudmila Maksakova (Ranevskaja), Jevgenijus Mironovas (Lopachinas), Aleksejus Petrenka (Firsas), taip pat Vladimiras Iljinas, Julija Marčenko, Irina Apeksimova, Ivanas Agapovas ir kiti žinomi Rusijos teatro ir kino aktoriai.

Vilniuje surengtoje spaudos konferencijoje E. Nekrošius ir rusų aktoriai išpažino abipusę meilę ir sakė buvę laimingi, kartu dirbdami. E. Nekrošius sakė iš pradžių bijojęs repeticijų su tokiais dideliais scenos meistrais ir tą laukimo laiką tiesiog ėjęs iš proto, tačiau, pradėjus repetuoti, viskas susitvarkę.

L. Maksakova „Vyšnių sodo" kūrimą įvardijo, kaip „išbandymą Čechovu". „Nors Maskva labai teatrališkas miestas, tačiau taip arti Čechovo, kaip tai padarė E. Nekrošius, dar niekas nebuvo priartėjęs. Maskva jį įsimylėjo, ir toji meilė didėja", — sakė aktorė. L. Maksakova prisipažino, kad iš pradžių jai buvę labai sunku psichologiškai įveikti žmogų–legendą, o repeticijose ji negalėjusi pajusti aktoriui būtinos laisvės, tačiau ilgainiui atėjęs abipusis supratimas.

Po keliolikos metų pertraukos vėl į dramos sceną išėjęs, jau garbaus amžiaus, aktorius A. Petrenka sakė išdrįsęs grįžti į teatrą tik pamatęs, su kokiu režisieriumi reikės dirbti. „Jis surinko mus visus labai skirtingus. Tai buvo traukinys, kuris labai gerai ir užtikrintai važiavo, bet nebuvo bėgių — nežinojome, kur važiuojame", — juokavo aktorius. Jis prašė, kad taip trumpai — vos mėnesį prie spektaklio tedirbęs, E. Nekrošius dar grįžtų ir pasižiūrėtų, ar viskas scenoje gerai.

J. Mironovas prisiminė, kad bendravimas su E. Nekrošiumi daugiausia vyko tyloje. „Režisierius — didysis tylenis, tačiau šis tylėjimas iškalbingesnis negu daugžodžiavimas, kurį paprastai labai mėgsta režisieriai. Jis priverčia aktorių mąstyti ir ieškoti", — sakė J. Mironovas.

Trijų dalių spektaklį „Vyšnių sodas" kartu pastatė Tarptautinis K. Stanislavskio fondas Maskvoje ir E. Nekrošiaus teatro studija „Meno fortas". Spektaklio scenografiją ir kostiumus sukūrė dailininkė Nadežda Gultiajeva, muzikos autorius — Mindaugas Urbaitis.

(Elta)

A † A
VIKTORIJA JONIKAS

Mirė 2004 m. rugsėjo 23 d., 12:50 v. v., sulaukusi 98 metų.

Gyveno West Lawn.

Gimė Lietuvoje, Raseinių apskr., Girkalnio valsčiuje. Amerikoje išgyveno 54 metus.

Nuliūdę liko: duktė Danutė ir vyras George Vidžiūnas, sūnus John su žmona Margaret; du anūkai Ramūnas ir Dainius su šeimomis; 6 proanūkai John, Alex, Peter, Kristina, Viktorija ir Maria bei kiti giminės.

A. a. Viktorija priklausė Lietuvos Dukterims, Brighton Park bendruomenei, BALFui ir kitoms organizacijoms.

Velionė buvo pašarvota sekmadienį, rugsėjo 26 d. nuo 3 v. p.p. iki 9 v.v. Gaidas-Daimid laidojimo namuose, 4330 S. California Ave., Chicago, IL.

Laidotuvės įvyko pirmadienį, rugsėjo 27 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto velionė buvo atlydėta į Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčią, kurioje 10 val. ryto buvo aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė buvo palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoj gėlių prašome aukoti Lietuvių Operai ar Mišioms.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Gerald F. Damid. Tel. 773-523-0440.

Su dideliu liūdesiu pranešame, kad 2004 m. rugsėjo 14 d., po sunkios ir ilgos ligos Naples Community Hospital, Floridoj, mirė mūsų mylimas Tėvelis, Senelis, Prosenelis, Uošvis

A † A
MATAS BAUKYS

Į JAV atvyko 1948 m. Gyveno Detroit, Michigan, Buvo Šaulių išeivijoje centro valdybos ilgametis iždininkas. Daug padėjo Šv. Antano parapijai, „Gabijos" ir „Baltijos" tuntų skautams ir Dainavos jaunimo stovyklai.

Nuliūdę liko: dukra Želvyra ir žentas Algis Šimoliūnai, vaikaitė Julia D'Auris su vyru Richard, provaikaitė Christina; vaikaitė Viktoria su vyru Peter, provaikaičiai Emily ir Samuel; sūnus dr. Vytautas Baukys, vaikaičiai Tadas ir Nida Baukys; dukra Vilija ir žentas Remigijus Sužiedėliai bei kiti giminės Amerikoj ir Lietuvoj.

Spalio 2 d. 10 val. ryto Šv. Antano bažnyčioj įvyks gedulingos šv. Mišios už velionio vėlę. Po Mišių organizacijų atsisveikinimas ir palydėjimas į Holy Sepulchre kapines, Southfield Michigan, kur velionio palaikai bus palaidoti.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Yolanda M. Zaparackienė.
Tel. 313-554-1275.

A † A
VILGELMAS V. RADŽIUS

Mirė 2004 m. rugsėjo 24 d. 10:25 v.r.

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Gimė 1916 m. balandžio 30 d. Lietuvoje, Šiaulių apskr., Užvenčio valsč., Labunavėlės kaime. Amerikoje išgyveno 55 m.

Nuliūdę liko: žmona Esther Wirmauskaitė, kiti giminės ir artimieji.

Velionis bus pašarvotas trečiadienį, rugsėjo 29 d. nuo 2 v. p.p. iki 8 val. v. Brady Gill laidojimo namuose, 2929 W. 87th St., Evergreen Park.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 30 d. 9 v.r. laidojimo namuose, iš kur a.a. Vilgelmas bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 9:30 val. r. bus aukojamos šv. Mišios. Po šv.Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Visus artimuosius, gimines ir draugus kviečiame dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi žmona su šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600, www.petkusfuneralhomes.com

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„DRAUGO" JUBILIEJINIS pokylis įvyks spalio 10 d., 4 v.p.p. naujoje Martinique pokylių salėje, 8200 S. Cicero Ave. Burbanke. Į pokylį atvyksta svečias iš Kolumbijos, buvęs Bogotos miesto meras, profesorius Antanas Aurelijus Mockus. Šis garsus lietuvis, Kolumbijoje įgijęs aukštąjį išsilavinimą, šį rudenį dėstys Harvard universitete. Taip pat jūsų laukia puikus maistas ir aptarnavimas. Nemokamas baras veiks 4 valandas. Stalus ir pavienius bilietus galima užsisakyti „Draugo" administracijoje darbo valandomis. Taip pat primename, kad nepamirštumėte atsiųsti laimėjimų bilietėlių šaknelių. Daug mūsų skaitytojų jau atsiuntė ne tik jas, bet ir dosnias aukas dienraščio gimtadienio proga - nuoširdžiai jiems dėkojame.

ČIKAGOS GEN. T. DAUKANTO jūrų šaulių tradicinė „Rudens puota" įvyks lapkričio 20 d. Šaulių namuose.

CICERO ŠV. ANTANO parapijai lietuviškoms Mišioms reikalingas vargonininkas (-ė) ir choro vadovas (-ė). Mišios vyksta kas sekmadienį, 9 v.r. Susidomėję prašome kreiptis tel. 708-579-3281. Jeigu atsilieptų telefono atsakiklis, palikite žinutę.

LIETUVIŲ FONDO PELNO skirstymo komisija rinksis šeštadienį, spalio 9 d., Pasaulio lietuvių centre antram LF Pelno skirstymo posėdžiui. Skirstymo rezultatai bus pristatyti patvirtinimui LF tarybai spalio 19 d. posėdyje. Galutiniai skirstymo rezultatai bus viešinami tik po spalio 20 d. LF informacija: 14911 - 127th St., Lemont, IL 60439; tel. 630-257-1616; fax. 630-257-1647; e-paštas: admin@lithfund.org

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS 64-asis metinis suvažiavimas vyks lapkričio 6 dieną, šeštadienį, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL. Suvažiavimo metu bus apžvelgti atlikti darbai, vyks svarstymai ir bus patvirtinti ateities veiklos uždaviniai. Daugiau informacijos prašome teirautis ALT-o raštinėje telefonu 773-735-6677.

KVIEČIAME MĖGSTANČIUS lietuvišką dainą tautiečius papildyti „Vyčių" choro gretas. Repeticijos vyksta ketvirtadieniais, 7:30 v.v., seselių kazimieriečių motiniškų namų patalpose, 2601 W. Marquette Rd. Vieta saugi, nes ši teritorija saugoma spec. policijos. Jei turite klausimų, skambinkite Almai Prėsaitienei telefonu 630-257-0759, arba Faustui Strolei telefonu 708-687-1430.

KVIEČIAME SPALIO 17 D. 12 v.p.p. į Pal. Jurgio Matulaičio misiją Lemonte, Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje ruošiamus pabendravimo pietus. Ta pačia proga susipažinsime su mūsų kapeliono kun. A. Palioko išleista knyga „Žodžiai". Programą ruošia Dalia Zarskienė, muzika Antano Andriekaus, pietus Aldonos Šoliūnienės. Stalus prašome užsisakyti pas B. Kronienę, tel. 630-968-0184.

ATVESKITE SAVO VAIKUS ir vaikaičius į „Pipirų ratelį". Užsiėmimai vyks pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais bei penktadieniais nuo 9:30 iki 11:30 v.r. Taip pat trečiadieniais nuo 12 iki 2 v.p.p. Vaikai lanko kartu su tėveliais 1 kartą per savaitę, Pasaulio lietuvių centre. Priimami vaikai nuo 18 mėnesių iki 4 metukų. Kreiptis į Rimą Stroputę-Gaimer, tel. 773–775–9498. Registracija vyks iki spalio 1 d.

LIETUVOS DUKTERŲ ŠIEMET ruošiami pietūs–vakarienė vyks, spalio 24 d. 3 v.p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Šv. Mišių, kaip buvo skelbta anksčiau, nebus. Bus meninė programa, laimėjimai. Užsisakyti vietas galima adresu: 2735 W. 71 St., arba tel. 773–925–3211 Nameliuose, kuriuose budima nuo antradienio iki šeštadienio, 10 v.r. - 2 v.p.p. Visi maloniai kviečiami apsilankyti.

SPALIS – BALFO MĖNUO. BALF-as organizuos metinę rinkliavą. Š.m. spalio 2–3 d. bus dalinami vokeliai įeinant ir išeinant iš Marquette Parko Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčios. Vokeliai bus surenkami spalio 9–10 d.

SPALIO 2 D., ŠEŠTADIENĮ, Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos (ALIAS) Čikagos skyrius organizuoja architektūrinę ekskursiją po Oak Parką. Susitiksime 11:15 v.r. Unity Temple, 875 Lake St., Oak Park, IL 60301. Susipažinę su garsaus architekto Frank Loyd Wright statyta šventykla, keliaudami pėsčiomis apžiūrėsime kitus gražius pastatus šiame rajone. Laukiame visų besidominčių. Mašinas patogu nemokamai pasistatyti šalia mėlynosios traukinio linijos, esančios netoliese. Dėl smulkesnės informacijos skambinkite tel. 773 - 436 - 7679.

PENKTADIENIAIS „BOČIŲ MENĖJE" Lemonto socialinių reikalų skyrius rodys filmus iš Lietuvos.

ŠV. KAZIMIERO SESELIŲ rėmėjos rengia pokylį. Šiemet sukanka 85 metai nuo šios organizacijos įkūrimo. Kviečiame visus seselių kazimieriečių rėmėjus, draugus, pažįstamus atvykti sekmadienį, spalio 3 d. į Oak Lawn „Hilton" viešbutį, ties Cicero ir 9400 gatve. Pokylis prasidės 1:30 v.p.p., bus skanūs valgiai, įdomi programa, loterija. Užsisakyti vietas galima iki rugsėjo 29 d. telefonu 773-776-1324, kviesti ses. Genovaitę.

„Draugo" knygynėlyje

SIŪLOME ĮSIGYTI TOKIUS NAUJUS KOMPAKTINIUS DISKUS:

1. G & G Sindikatas „Betono džiunglės";
2. G & G Sindikatas „Gatvės lyga";
3. Gesha „Zona";
4. JBC „4 elementai";
5. Kastaneda „Nesiparink";
6. Kipsas „Lyriškas gangsteris";
7. Kosmo „Ten, kur veda širdis";
8. L plius „Namai";
9. L plius „Noriu susitikt tave";
10. Ramios bitės „Pabūki su mumis".

Kompaktinių diskų kaina 20 dol., dvigubo albumo kaina - 40 dol. Daugelio diskų tėra tik po vieną, todėl prieš atvykdami būtinai paskambinkite į „Draugo" knygynėlį telefonu 773-585-9500 ir pasitikslinkite, ar jūsų norimas diskas dar parduodamas. Diskų nemainome ir nesuperkame.

Atšventėme Pasaulio lietuvių centro gegužinę

Baigės rugsėjis... PLC kiemelyje atšventėm šios vasaros paskutinę gegužinę. Saulutė maloniai šildė, o vėjelis sukosi medžių viršūnėse. Dr. Donato Siliūno dėka jaunimo „Lituanikos" komanda žaidė krepšinį trys prieš tris. Vaikams tai buvo smagi popietė, o mes, vyresnieji, vaišinomės skaniu maistu ir gėrimais. Loterijos bilietai buvo visi laimintys, todėl ir skundų negirdėjom. Orkestrui šauniai grojant atsirado nemažai šokančių.

Svarbiausia, jog buvo ištraukti PLC loterijos laimėjusieji bilietai: 1,000 dol. laimėjo studentė Daina Lukaitė, 500 dol. Sigitas Miknaitis, kuris juos paaukojo centrui, 200 dol. R. Blinstrubas, 150 dol. Bronius Siliūnas, 100 dol. Aleksas Smilga, 50 dol. Irena Janson iš Osterville, MA.

Pasigedom gerų, entuziastiškų dainininkų, o taip smagu būdavo užbaigti gegužines dainomis. Kas atsitiko? Pasigedom mūsų mielos Bronės Nainienės, kuri jau nebevadovaus Renginių komitetui. Šiuo metu renginius ruošia PLC valdybos pirmininkė Vita Girdvainienė, kuri daug darbo deda ruošdama mums įvairius renginius. Deja, visų dirbusių gegužinėje negaliu paminėti, nes jų buvo daug, tik galiu jiems padėkoti už darbą, pastangas, kad centras gyvuotų dar daug metų.

Dabar palapinės nuimtos, stalai keliauja žiemos miegui ir visi renginiai bus salėse. Vyks madų parodos, Bazaro, Kūčių ir Naujų metų sutikimas. Ačiū, kad dalyvavote ir lauksime Jūsų kituose renginiuose.

Baniutė Kronienė

PLC gegužinėje (iš kairės): Ona Kroniene, Aldona Stašaitienė, Dalia Goceitiene, Aldona Budrienė, Alma Adamkienė, Elena Jasinevičiene, Elena Motušiene, Dangira Budrienė.

Vytauto Jasinevičiaus nuotr.

Balionų sukėjas Vytautas Vizgirda linksmina vaikus.

Vytauto Jasinevičiaus nuotr.

PLC gegužinėje (iš kairės): Angela Dirkienė, Laima Vasiliauskienė, Donatas Vasiliauskas, Regina Kreivėnienė.

Vytauto Jasinevičiaus nuotr.

Laisvės paralelės bendrame Amerikos - Lietuvos meno projekte

Lietuvos Respublikos ambasada Vašingtone, siekdama paremti vyrų šiuolaikinio šokio Edgeworks Dance Theater trupę, vadovaujamą Helanius J. Wilkins, rugsėjo 20d. surengė ypatingą labdaros vakarą. Renginio globėju buvo ambasadorius Vygaudas Ušackas. Savo darbus pristatė tarptautinio garso menininkas Joyce Ellen Weinstein, gyvai grojo pianistas Carl Banner („Washington Musica Viva" įkūrėjas ir vienas iš vadovų), afro-amerikiečių kompozitorių dainas dainavo Gary Poster, šoko Helanius J. Wilkins.

Renginio pelnas bus skirtas šią vasarą Edgeworks Dance Theater pradėto kurti projekto įgyvendinimui. Šis skirtingų kultūrų bendradarbiavimo projektas, kurio pirmas renginys planuojamas 2005 metų liepą netoli Vilniaus esančiame Europos parke Europos centro muziejuje po atviru dangumi, tęsis tris metus. Projekte dalyvaus Washington, D.C. choreografas Wilkins. Pagal šį darbą, kuriam scenografiją kuria Edgeworks Dance Theater vaizduojamųjų menų direktorė Joyce Ellen Weinstein, bus sukurtas dokumentinis filmas.

2002 metais Weinstein ir Gintaras Karosas, Europos parko įkūrėjas, ėmė kalbėti apie projektą, integruojančio šokį, galimybę. Po dviejų metų buvo sukurtas „Open Spaces Sometimes Places". Kai Weinstein lankėsi Europos parke, buvo pastebėti tarp jo ir Edgeworks Dance Theater esantys panašumai, kylantys iš jų tapatybės suvokimo. Europos parkas - tai naujai besikuriančios Lietuvos demokratinės visuomenės metafora, o Edgeworks Dance Theater - vyrų, daugiausia juodaodžių, ansamblis, simbolizuojantis laisvę, egzistuojančią už visuomenės normų ribų. Kitos paralelės tarp vaizduojamųjų menų ir šokio randamos formoje, moduliacijoje ir transformacijoje.

Edgeworks Dance Theater tai viena iš trupių, atstovaujančių Jungtines Amerikos Valstijas 14-ame Tarptautiniame modernaus šokio festivalyje Kaune, Lietuvoje, kur Wilkins dėstys kursus profesionalams ir pristatys premjerą „Melting the Edges".

Norėdami gauti daugiau informacijos ar tapti šio projekto rėmėju, rašykite elektroniniu paštu **Joyel5@cocast.net** ar skambinkite telefonu 703-370-3774 projekto vadovei Joyce Ellen Weinstein arba elektroniniu paštu **helanius @hjwEdgeworks.org** meno vadovui Helanius J. Wilkins. Daugiau informacijos rasite internetiniu adresu **www.hjwEdgeworks.org**

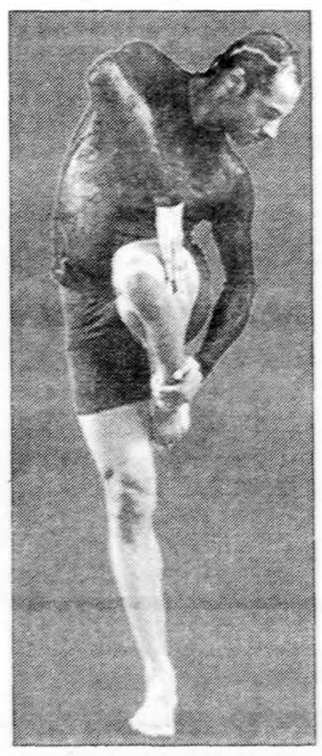

IŠLAIKYKIME DVASINIUS LIETUVYBĖS ŽIDINIUS

Lietuviškos parapijos yra gyvieji išeivijos dvasinio bei tautinio ugdymo židiniai. Kiekvieną spalio mėnesio sekmadienį Čikagos arkivyskupijoje skaičiuojami Mišių lankytojai. Čikagos apylinkėje veikia keturios lietuviškos šventovės, kur galime melstis ir bendrauti kaip savuose namuose. Todėl visus, ypač naujai atvykusius, kviečiame ir raginame gausiai dalyvauti šv. Mišiose artimiausioje lietuviškoje parapijoje, kur po Mišių galėsime susiburti ir pabendrauti parapijos salėje. Mūsų visų aktyvus dalyvavimas padės išsaugoti šiuos lietuvybės židinius dabartinei ir ateinančioms kartoms.

Šv. Mišios sekmadieniais lietuvių kalba vyksta:

Šv. Antano parapijoje (Cicero)
Sekmadieniais **9 val. ryto**
1510 South 50th Avenue, Cicero, Il

Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje (Marquette Park)
Sekmadieniais **8 ir 10:30 val. ryto**
6858 South Wasthenaw Avenue, Chicago, IL

Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje (Brighton Park)
Sekmadieniais **10 val. ryto**
2745 West 44th Street, Chicago, IL.

Pal. Jurgio Matulaičio misijoje
Sekmadieniais **9 ir 11 val. ryto, 6 val. vakaro**
14915 127th Street, Lemont, IL.

Amerikos Lietuvių
R. Katalikų Federacija

DĖMESIO! DĖMESIO!

Neseniai atvykote, ieškote darbo ar buto, tačiau skelbtis laikraštyje brangiai kainuoja? Ne bėda. DRAUGAS jūsų skelbimą išspausdins nemokamai. Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užsukti į DRAUGO administraciją adresu 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

SKELBIMAI

• **FANTASTIKA! TO DAR NIEKAD NEBUVO!** Tik 15,9 cento skambinant į Lietuvą, 4,9 cnt JAV bet kada. Jokių papildomų mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Kreipkitės vakarais lietuviškai į DIAL NOW atstovą su 9 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. **Tel. 708-386-0556.** Naudodami DIAL NOW paslaugas, tuo pačiu remiate išeivijos lietuvišką žiniasklaidą. **DIAL NOW — patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!**

Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Archyvų žinios Nr. 22

Vasara „Dainavos" Lietuvių fronto bičiulių stovykloje

Lituanistikos tyrimo ir studijų centro darbuotojai rugpjūčio pabaigoje dalyvavo Lietuvių fonto bičiulių suorganizuotoje poilsio ir studijų savaitėje.

Prof. J. Račkauskas, kaip ir pernai metais, pakeitęs darbo kabinetą į virėjo kepuraitę, buvo pagrindinis stovyklos virėjas, be to, skaitė paskaitą, dalyvavo posėdžiuose. Pagrindinė prof. J. Račkausko paskaitos tema: Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, jo veikla, ateities perspektyvos, finansinė padėtis.

Skirmantė Miglinienė skaitė paskaitą apie Karlagą — lietuvių politinių kalinių tremties ir kalinimo vietas Kazachstane. Taip pat ji kalbėjo apie lietuvių ekspedicijas į šias atmintinas vietas jau Lietuvai atgavus nepriklausomybę 1990 m. ir 1991 m. Tai buvo kartu ir savotiškas atminimas, kadangi šiais, 2004 m., sukanka 50 metų nuo didžiausio politinių kalinių sukilimo Kengyre. Paskaita nebuvo labai ilga, kadangi svarbiausia informacija buvo pateikta rodomame video filme „Karlagas — mirties žemė".

Kristina Lapienytė–Bareikienė skaitė paskaitą „Lietuviškų knygų leidyba Lietuvoje ir už jos ribų". Savo paskaitoje K. Bareikienė apžvelgė knygų leidybą Lietuvoje, trumpai aptarė leidyklų situaciją Lietuvai tik atgavus nepriklausomybę ir dabar, paminėjo pagrindines spaustuves bei jų išleistas knygas. Klausytojai taip pat galėjo pasižiūrėti Lituanistikos tyrimo ir studijų centro paskutiniaisiais metais išleistas knygas.

Pasidžiaugę gerais orais, pailsėję, pasisėmę žinių LTSC bendradarbiai grįžo į Čikagą toliau tęsti savo darbų.